



**THERM № на проекта: 134098-LLP-2007-BG-LMP**

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Тази публикация ангажира само своя автор и Комисията не е отговорна за възможното използване на информацията, съдържаща се в нея.

*Март, 2010*



# Съдържание

|   |           |
|---|-----------|
| <b>ВЪВЕДЕНИЕ: ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЕКТА .....</b>              | <b>2</b>  |
| <b>ПОДХОД ЧРЕЗ КОМПЕТЕНТНОСТИТЕ .....</b>                   | <b>5</b>  |
| ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПОДХОДА ЧРЕЗ КОМПЕТЕНТНОСТИТЕ .....          | 5         |
| СПИСЪК НА ИЗРАБОТЕНИТЕ В РАМКИТЕ НА ПРОЕКТА ДОКУМЕНТИ:..... | 6         |
| <b>КРАЙНИ ЦЕЛИ НА « СПРАВОЧНИКА НА ЗНАНИЯТА » .....</b>     | <b>8</b>  |
| <b>ИЗПОЛЗВАНА МЕТОДОЛОГИЯ .....</b>                         | <b>9</b>  |
| ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА СПРАВОЧНИК НА ЗНАНИЯТА .....                 | 9         |
| ТИПОЛОГИЯ НА ЗНАНИЯТА:.....                                 | 9         |
| ДЕФИНИЦИЯ НА ТАКСОНОМИЧНАТА ТАБЛИЦА.....                    | 10        |
| ТАБЛИЦА ЗА ФОРМАЛИЗИРАНЕ НА СПРАВОЧНИКА НА ЗНАНИЯТА:.....   | 14        |
| РАБОТЕН ГРАФИК.....   | 17        |
| <b>ОПИСАНИЕ НА ОБЛАСТИТЕ НА ЗНАНИЯ.....</b>                 | <b>19</b> |
| <b>ЗАКЛЮЧЕНИЕ .....</b>                                     | <b>38</b> |
| <b>БИБЛИОГРАФИЯ .....</b>                                   | <b>39</b> |
| <b>РЕЧНИК .....</b>   | <b>42</b> |

## Въведение: представяне на проекта

Този документ беше изработен в рамките на проекта „Създаване на европейски сертификат за изпълнителите на термални процедури - THERM-134098\_LLP\_LMP“, финансиран от Европейския съюз чрез секторната му програма „Леонардо Да Винчи“. Главната цел на този проект е да бъде създаден европейски сертификат за тази длъжност. В действителност, в нито една от трите страни партньори, а именно България, Франция и Румъния, не съществува подобна квалификация, призната на национално ниво.

В Европа пред сектора на термализма са поставени значими социални и икономически цели. България и Румъния посрещат предизвикателствата на прехода от планова към пазарна икономика и на интегрирането им в Европа. Развитието на туризма и на първо място на балнеоложкия представлява стратегическо направление за тези две държави. Като туристическа страна с огромен потенциал Франция разполага с природни богатства в областта на термализма.

В тези три страни съществуват общи проблеми:

- нарастване на очакванията на пациентите/клиентите по отношение на посрещането, на съветването, на грижите, ориентирани към доброто им състояние;
- прогресивно намаляване на поетите от здравно-осигурителните институции разходи за услуги в балнеологичните заведения;
- необходимост от адаптиране на балнеологичните дейности с цел подобряване/адаптиране на предоставяните медицински услуги към обществените процеси (застаряване на населението и развитие на хроничност при някои заболявания, борба със зависимости), която включва промяна на професионалното поведение на термалните агенти.

Тези изпълнители на термални процедури, които са в постоянен контакт с клиентите / пациентите, са единствената категория неквалифициран персонал в балнеологичните заведения. В нито една от трите страни партньори (България, Румъния, Франция) няма призната квалификация за тези интензивно развиващи се длъжности.

Беше създаден консорциум от партньорите от тези страни. Всяка страна е представена от три категории партньори:

- представители на предприятия от икономическия сектор на термализма: браншови организации, обединяващи балнеологични и СПА заведения;
- университети, разполагащи с експертни умения в областта на балнеологията ;
- организации за продължаващо обучение с опит в областта на инженеринга на обучението.

Основната цел на партньорите по проекта е на европейско ниво да бъде създаден сертификат, валидиран от тези три държави, за да бъдат развити и признати необходимите за изпълнението на длъжността „Изпълнител на термални процедури “ знания и умения. Тази сертификация ще се състои от справочник на професионалните дейности (СПД), справочник за сертифициране

(СС), справочник на знанията (СЗ) и описание на сертификативните единици. Тези справочници ще бъдат изработени съобразно подхода чрез компетентностите (ПЧК).

В някои страни длъжността изпълнител на термални процедури (термален агент) (общото наименование) е изключително сезонна длъжност. Бяха потърсени връзки с близки квалификации, за да се насърчи двойната квалификация, а оттам и сигурността за професионалния път на сезонните работници.

Новата квалификация е съгласувана с Европейската сертификационна рамка (ЕСР). Днес тя е позиционирана на едно от 8-те нива на европейската мета-рамка (по-точно на 3-то ниво). Бяха й определени 24 кредита (24 ECVET). Разделена е на 5 сертификативни единици.

За улесняване на признаването на компетентности, вече придобити в рамките на осъществяването на професионалната дейност, бяха създадени типови процедури във всяка от страните - партньори за Валидиране на компетентностите, придобити чрез опита.

Във всяка една от трите страни партньори бяха направени стъпки за вписване на тази сертификация в националните процедури за сертифицирането.

Продължителността на проекта беше 2 години и 4 месеца: от януари 2008 до април 2010. Работният план се състоеше от 3 фази:

**Фаза 1:** Проучване във всяка от трите страни-партньори на състоянието на професията, представящо социалните и икономическите проблеми и предизвикателства пред професията изпълнител на термални процедури, проблемите, свързани с обучението и сертифицирането на тази професия. Освен това бяха определени основните елементи в развитието на тази професия.

**Фаза 2:** Инженерингът на новия европейски сертификат беше осъществен въз основа на методологията на подхода чрез компетентности.

Отправната точка на този подход представлява анализът и определянето на професионалните дейности и задачи, свързани с тази професия. Анализът на различни работни места във всяка от трите страни, в различни балнео и СПА заведения, намира израз в три Справочника на професионалните дейности – български, румънски и френски. Сравнителният анализ на тези три справочника позволи да се утвърди общата длъжност европейски Изпълнител на термални процедури и Европейски справочник на професионалните дейности на Изпълнителя на термални процедури.

Въз основа на анализа на наблюдаваните професионални дейности, но и като се вземат предвид очакваните перспективи за развитие на длъжността, за всяка професионална ситуация бяха определени необходимите знания и умения и основните им перспективи за развитие.

Тези компетентности са описани в Справочник за сертифициране, позволяващ на педагогическите екипи да оценят придобитите компетентности, а на националните комисии да сертифицират същите тези знания и умения.

Професионалните знания, които са в основата на компетентностите, бяха включени в Справочника на знанията.

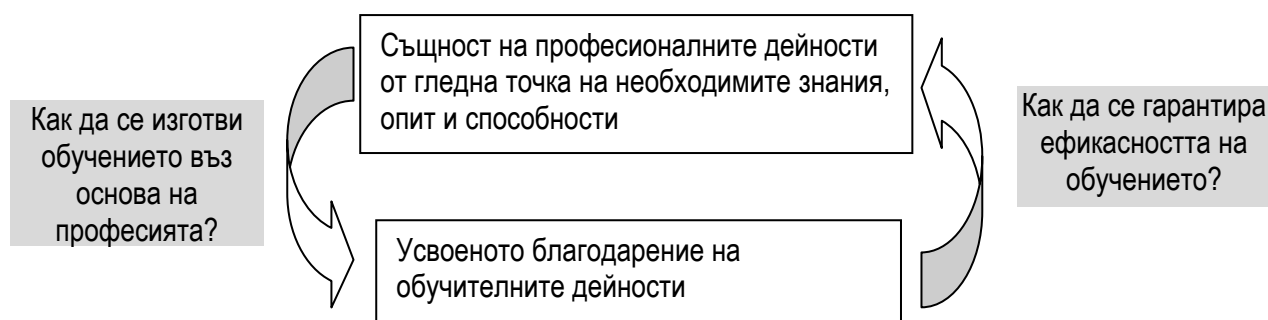
**Фаза 3:** Беше изработена програма за обучение на обучители, която започна да се използва за адаптирането от страна на педагогическите екипи на новата сертификация. Във всяка една от трите страни беше изпробвано обучение на базата на новата сертификация.

## Подход чрез компетентностите

### ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПОДХОДА ЧРЕЗ КОМПЕТЕНТНОСТИТЕ

Постепенно учителите разработиха подход, целящ „превръщането на обучението в лост на икономическото развитие“, а именно Подхода чрез компетентности (ПЧК).

ПЧК е *подход, гледна точка, водеща насока*, която осмисля учебните практики. Тази насока се състои в обвързване на съществуващите професионални практики в рамките на дадена професия с обучението на титуляри в същата тази професия по такъв начин, че **результатите** от обучението да оказват **пряко влияние** върху съответното работно място.



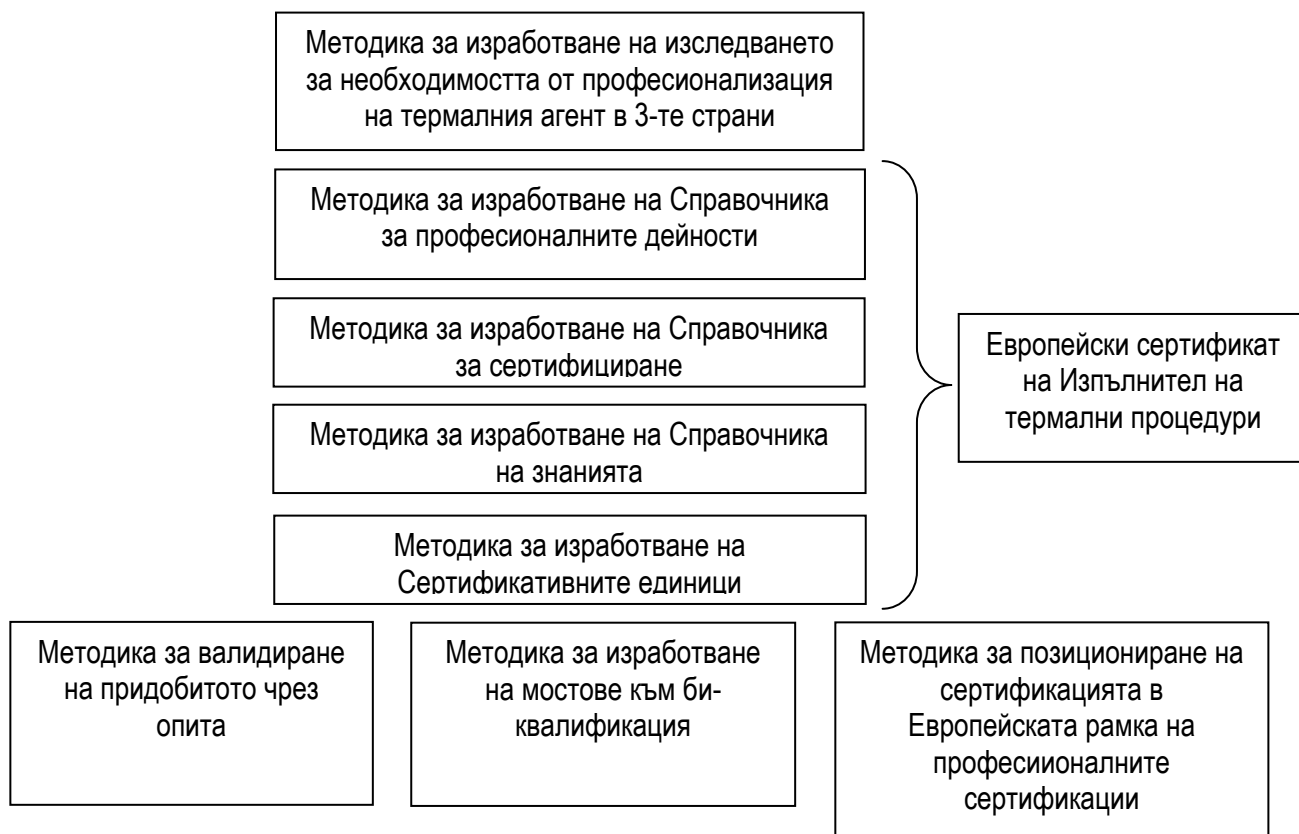
От тази водеща насока, каквато всъщност представлява ПЧК, се зароди нова област на компетентности на учителите, тази на **инженеринга на обучението**.

В рамките на проекта ще се придържаме към следното определение за инженеринг на обучението:

„Съвкупност от технически методи, приложими в обучението“. Цел на анализа е определена организация или услуга. Ето защо инженерингът на обучението се явява съвкупност от методи, инструменти, подходи, чиято основна цел е:

- Да бъде анализирана проблематиката, свързана с човешките ресурси при дадена организация на труда;
- Тази проблематика да намери израз в необходимостта от обучение;
- Да бъдат определени условията, при които обучението ще отговори на потребностите;
- Да се оцени дали дейността е оказала желания ефект върху проблематиката;
- Ако е възможно, да се направят необходимите корекции.

За да се изработи този сертификат, беше използвана методологията на инженеринга на обучението в приложение на подхода чрез компетентностите. Наложи се да бъде избрана конкретна методика при изработването на следните документи:



#### СПИСЪК НА ИЗРАБОТЕНИТЕ В РАМКИТЕ НА ПРОЕКТА ДОКУМЕНТИ:

| N° | Заглавие на документа  | Код     |
|----|--|---------|
| 1  | Изследване на необходимостта от професионализация на изпълнителите на термални процедури в България (на френски език)  | 1_BG_fr |
| 2  | Изследване на необходимостта от професионализация на изпълнителите на термални процедури в Румъния (на френски език)   | 1_RO_fr |
| 3  | Изследване на необходимостта от професионализация на изпълнителите на термални процедури във Франция (на френски език)   | 1_FR_fr |
| 4  | Европейски синтез на изследванията за необходимостта от професионализация на изпълнителите на термални процедури в България, Франция и Румъния (на български език) | 1_EU_bg |
| 5  | Европейски синтез на изследванията за необходимостта от професионализация на изпълнителите на термални процедури в България, Франция и Румъния (на френски език)   | 1_EU_fr |
| 6  | Европейски синтез на изследванията за необходимостта от професионализация на изпълнителите на термални процедури в България, Франция и Румъния (на румънски език)  | 1_EU_ro |
| 7  | Европейски синтез на изследванията за необходимостта от професионализация на изпълнителите на термални процедури в България, Франция и Румъния (на немски език)    | 1_EU_de |



|    |   |          |
|----|---|----------|
| 8  | Справочник на професионалните дейности на изпълнителите на термални процедури в България (на френски език)                                | 2_BG_fr  |
| 9  | Справочник на професионалните дейности на изпълнителите на термални процедури във Франция (на френски език)                               | 2_FR_fr  |
| 10 | Справочник на професионалните дейности на изпълнителите на термални процедури в Румъния (на френски език)                                 | 2_RO_fr  |
| 11 | Европейски справочник на професионалните дейности на изпълнителите на термални процедури (на български език)                              | 2_EU_bg  |
| 12 | Европейски справочник на професионалните дейности на изпълнителите на термални процедури (на френски език)                                | 2_EU_fr  |
| 13 | Европейски справочник на професионалните дейности на изпълнителите на термални процедури (на румънски език)                               | 2_EU_ro  |
| 14 | Европейски справочник на професионалните дейности на изпълнителите на термални процедури (на немски език)                                 | 2_EU_de  |
| 15 | Европейски справочник за сертифициране на изпълнителите на термални процедури (на български език)   | 3_EU_bg  |
| 16 | Европейски справочник за сертифициране на изпълнителите на термални процедури (на френски език)   | 3_EU_fr  |
| 17 | Европейски справочник за сертифициране на изпълнителите на термални процедури (на румънски език)  | 3_EU_ro  |
| 18 | Европейски справочник за сертифициране на изпълнителите на термални процедури (на немски език)  | 3_EU_de  |
| 19 | Европейски справочник на знанията на изпълнителите на термални процедури (на български език)  | 4_EU_bg  |
| 20 | Европейски справочник на знанията на изпълнителите на термални процедури (на френски език)  | 4_EU_fr  |
| 21 | Европейски справочник на знанията на изпълнителите на термални процедури (на румънски език)   | 4_EU_ro  |
| 22 | Европейски справочник на знанията на изпълнителите на термални процедури (на немски език)   | 4_EU_de  |
| 23 | Сертификативни единици на изпълнителите на термални процедури (на френски език)   | 5_EU_fr  |
| 24 | Връзки между сертификацията на изпълнителя на термални процедури и сертификацията на сходни длъжности (на френски език)                   | 6_EU_fr  |
| 25 | Европейска сертификация на изпълнителя на термални процедури и валидиране на натрупания опит (на френски език)                            | 7_EU_fr  |
| 26 | Европейска сертификация на изпълнителя на термални процедури и Европейска рамка за сертифициране (на френски език)                        | 8_EU_fr  |
| 27 | Документи за регистриране на сертификата за длъжността „изпълнител на термални процедури“ в България (на български език)                  | 9_BG_bg  |
| 28 | Документи за регистриране на сертификата за длъжността „изпълнител на термални процедури“ във Франция (на френски език)                   | 9_FR_fr  |
| 29 | Документи за регистриране на сертификата за длъжността „изпълнител на термални процедури“ в Румъния (на румънски език)                    | 9_RO_ro  |
| 30 | Програма за обучение на обучители (на френски език)   | 10_EU_fr |
| 31 | Списък на педагогическите ресурси, които имат отношение към европейския сертификат за изпълнители на термални процедури (на френски език) | 11_EU_fr |

## Крайни цели на « Справочника на знанията »

Справочникът за знанията на Изпълнителя на термални процедури бе съставен, за да служи за справочно ръководство

- на педагогическите екипи – за да могат да разработят своите програми, своя педагогически напредък и изпитите за оценка на обучаемите
- на членовете на сертификационното жури – за да могат да се уверят, че по време на изпитите за сертификация кандидатите са успели да активизират усвоените адекватни знания

Справочникът за професионални знания е педагогически документ, предназначен за екипите от преподаватели, които цели да способства за създаване на постоянна връзка между :

- преподаваните знания
- компетентностите, които се изграждат постепенно, заедно с преподаваните знания
- и професионалните задачи, за чието изпълнение следва да бъдат активизирани изградените компетентности.

Справочникът за професионални знания е съставен от 13 раздела. Те обхващат всички знания и умения, изисквани при упражняването на дейностите, описани в Справочника за професионална дейност. Тези знания са 4 вида :

- Концептуални знания
- Процедурни знания
- Практически знания
- Релационни знания.

Всяка отделна област на знания е разделена на подобласти, които от своя страна се делят на теми, или цели на подготовката.

Изискванията за всяка една от темите на подготовката са представени в таксономична тристепенна таблица.

По отношение на степента на владение на чужди езици е използвана таблицата за степени, съставена и използвана от Общата европейска рамка за изучаване на чужди езици (CECRL).

## Използвана методология

### ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА СПРАВОЧНИК НА ЗНАНИЯТА

Трябва да се прави разлика между **справочник** на знанията и **програма** за обучение в контекста, в който се разглеждат обикновено.

**Програмата** представлява съвкупност от понятия, с които преподавателят или учителят бораи. Въз основа на програмата преподавателят определя педагогическия прогрес, който трябва да бъде постигнат, в зависимост от особеностите на учащите и времето, с което разполагат за учене. Задължение на преподавателя е да изпълни, доколкото е възможно, докрай цялата програма. Всяка част от програмата може да бъде включена в поставяните по време на изпит задачи, тоест частите на програмата са равностойни.

В рамките на професионалното обучение **справочникът на знанията**, както го подсказва и името му, е справочник, тоест документ, на който човек може да се позове, който учителят използва като основа, за да изгради определени педагогически ресурси, да изработи частите на процеса на учене. Знанията имат различна тежест и значение, тъй като компетентностите трябва да бъдат поставени в различен контекст в зависимост от балнеологичните техники и процедурите, използвани по места. Знанията, имащи отношение към използваните в заведението на учащия медицински техники, трябва да станат обект на задълбочено учене (вж. Трестепенна таксономична таблица), а останалите трябва само ще бъдат засегнати в обучението.

Справочникът на знанията представлява съвкупността от всички знания, които се използват при изпълнението на професионалните дейности. Компетенцията беше определена като способността на индивида да мобилизира всякакъв вид знания в определен клас професионални ситуации, а справочникът на знанията е съвкупността от тези знания.

### ТИПОЛОГИЯ НА ЗНАНИЯТА:

В рамките на проекта по програма Леонардо да Винчи бяха определени 4 вида знания, които са от различно значение за компетентностите:

- **Концептуалните знания** са теоретичните знания, които стоят в основата на научната и техническа култура на една длъжност, необходима за овладяването на всяка професия. Тези знания съставляват важна част от умствената „референтна рамка” на индивида, въз основа на която той преценява как да действа;
- **Методологическите или процедурните знания** стоят в основата на „начина на действие” или на онова, което в много професии се нарича „правилата на изкуството”;
- По своята същност **практическите знания** се базират на професионалните действия и оперативните методи.

- **Знанията за осъществяване на контакт (комуникативни, релационни)** в тази професия са от все по-голямо значение. По своята същност те съставляват област на знанията, наречена „Прием, връзка и комуникация“.

## ДЕФИНИЦИЯ НА ТАКСОНОМИЧНАТА ТАБЛИЦА

Таксономичните таблици дават възможност на екипите от преподаватели да нюансират степента на своите изисквания по отношение на знанията, изисквани от „изпълнителите на термални процедури“. Степента на всяко изискване е пряка функция на значението на тези знания за професионалната дейност.

Тази таблица позволява на педагогическите екипи да адаптират справочника за професионални знания към местните условия за осъществяване на професията. Всеки „изпълнител на термални процедури“ (ИТП) или „термален агент“ трябва да притежава **общи познания** по патологиите, лекувани в термалните заведения, по всички техники за изпълнение на услугите, предоставяни в тях (Степен 1). От друга страна, всеки ИТП трябва да има **задълбочени познания** по патологиите, третирани в неговото лечебно заведение и по прилаганите техники за изпълнение на отделните процедури (Степен 3).

Освен това, таксономичните таблици дават възможност на членовете на сертификационното жури да прецени дали изискванията на преподавателя не са твърде високи или твърде ниски.

Тази таблица се използва за оценка на всички знания освен езиковите познания. За оценяване на степента на усвояване на даден език трябва да се използва Общата европейска рамка за изучаване на чужди езици (вж. По-долу).

### Таксономична таблица за оценяване на техническите знания:

Тази таблица има три степени, които са описани. Всяко ниско ниво е включено в по-високото от него.

**Степен 1** : означава, че „термалният агент“ трябва да има познания по темата, да си е създал определена представа за нея, да разбира и прилага специализирания речник в тази област.

**Степен 2** : означава, че „термалният агент“ трябва да умее да използва и прилага получените знания в своята професионална дейност.

**Степен 3** : означава, че „термалният агент“ трябва да владее перфектно материята, да бъде способен да прави избор и да взема уместни решения (като ги аргументира при необходимост). Той трябва да умее да действа самостоятелно и да анализира своите действия.

Тази таблица е изключително важна за екипа от обучители, които трябва да изработят програмите и схемите за постигане на напредък в зависимост от контекста, в който се поставят компетентностите.

### Таксономична таблица за оценяване на езиковите знания:

При 2-та модула – D11 и D11-б, отделните степени на познания се определят в съответствие с общите референтни степени, посочени в Общата европейска рамка за изучаване на чужди езици (CECRL).

*Определяне на степените::*

**A1: въвеждащо ниво – откриване на езика**

Може да разбира и използва елементарни изрази от всекидневния живот, както и да прави прости изложения с цел задоволяване на конкретни нужди.

**A2: междинно ниво или ниво на оцеляване**

Може да разбира отделни фрази и често използвани изрази, отнасящи се до непосредствено приоритетни области (например: обикновени лични данни и информация за семейството, покупки, близко обкръжение, работа). Може да комуникира при извършване на прости задачи, които изискват обикновен и пряк обмен на информация по обичайни и познати теми.

**B1: поддържащо (прагово) ниво**

Може да разбира основните моменти при използване на ясен стандартен език и ако разговорът се отнася до обикновени неща, свързани с работата, училището, свободното време и т.н. Може да говори свързано с прости думи по обичайни теми и по въпроси от негов интерес.

**B2: напреднало ниво, или независимо ползване**

Може да се изразява ясно и подробно по широк спектър от теми, да дава мнение и излага предимствата и недостатъците на различните възможности

**C1: ниво на самостоятелно свободно ползване**

Може да се изразява свободно и с лекота, без видимо да търси думите си. Може ефективно и умело да използва езика в обществена, професионална или университетска среда.

**C2: ниво на съвършено владение**

Може да се позовава на факти и да изразява аргументи от различни писмени и устни източници, като ги резюмира с логична последователност. Може да се изразява спонтанно, свободно и точно.

Таксономичните таблици позволяват на обучителните екипи да модулират степента на взискателност в обученията, заложили за изпълнителите на термални процедури. Степента на взискателност е пряка функция от това, доколко съответстващата професионална дейност е значима за длъжността на изпълнителя на термални процедури.

**Оперативен метод, отнасящ се до 2 таксономични таблици:**

Как ни обслужва тази таксономична таблица? Идеята е следната:

Обучителят, експерт в съответната област, трябва да класифицира целите на обучението в таксономичната таблица, използвайки гореспоменатите индикатори. След като идентифицира всичките знания, използвани в упражняването на една или друга компетентност, се задава въпросът „дали това знание е полезно в упражняването на тази компетентност, в каква степен е нужно да бъде усвоено от учащия се?“

- Трябва ли да има само обща идея за това? Трябва ли само да знае, че то съществува, да е запознат с основните понятия? Трябва ли единствено да го използва при комуникация с членове на персонала? В този случай, то попада към таксономично ниво 1.

- Трябва ли той да избира един начин на действие пред друг? Трябва ли да се имат предвид конкретно понятие, правило, принцип или умение, които ще са му нежни, за да реагира? Мобилизираните знания съставляват ли форма на „правило на изкуството“ (леге артис)? В този случай таксономичното ниво е 2.
- Нужно ли е пълно усвояване на проблематиката на знанието, за да може да се направи анализ на ситуацията според приетата методология и да се измисли стратегия за действие? Учащият в този случай има пълна самостоятелност на действие, може да вземе решение по който и да е аспект от професионалната ситуация. Тогава, таксономичното ниво е 3.

### **Оперативен метод за формализиране на Справочника на знанията**

Оперативният метод се състои от:

- А. Идентифициране на областите на знания
- Б. Съгласуване на областите на знания със съответстващите им компетентности
- В. Описване на целите на обучението във всяка област
- Г. Класифициране на целите на обучението според таксономичната таблица.

За изготвянето на СЗ, е необходимо да се извлекат знанията от компетентностите, да се прегрупират в области на знания.

Първоначалната работа по идентификация на знанията се извърши в рамките на международен комитет.

Групата прегледа всяка от компетентностите, както са описани в СПД и СС, за да изясни същността на използваните знания. Индексът с компетентностите и различните рубрики на СПД бяха използвани, за да се идентифицират области на знания.

За да се случи това, се изпълваха следните насочващи въпроси:

Усвояването на компетентността, използвана в една или друга дейност, изисква приложение на какъв тип знания?

- Концептуални знания? В коя област на знания попадат те?
- Методолитични знания? В коя област на знания попадат те?
- Практически знания? В коя област на знания попадат те?
- Релационни знания? В коя област на знания попадат те?

Задаването на тези въпроси помага да се формират названията на областите на знания. Така се определиха 13 области на знания:

- D1. Познаване на потребителите
- D2. Патологии
- D3. Разновидности на термалните услуги и терапевтични продукти, техники за постигане на уелнес и за възстановяване на физическата форма
- D4. Анатомия и физиология
- D5. Нормативна уредба, документация, функциониране на заведението, организация на работата
- D6. Посрещане, създаване на връзка и общуване
- D7. Технология на апаратите

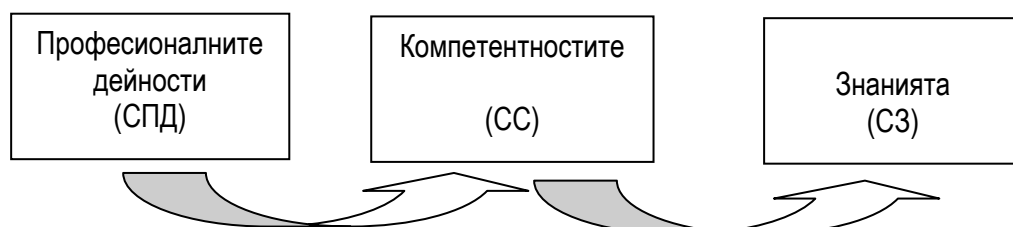
- D8. Ергономия
- D9. Хигиена и безопасност, превенция на рисковете от инфекция
- D10. Спешна помощ
- D11. Чужд език
- D12. От профилактиката и възпитанието към промоция на здравето
- D13. Правила за въвеждане на стажанти в практическата дейност

#### b) Обвързване на областите от знания и съответните компетентности

Обвързването на знанията и компетентностите позволява:

- Да се определят ситуации на учене, като знанията се финализират от гледна точка на професионалните дейности;
- Да се определят ситуации за формативно и, разбира се, за сертификационно оценяване.

Установяването на подобни връзки позволява логичното свързване на различните справочници, които имат отношение към сертификата;



Обвързването на компетентностите и знанията може да бъде онагледено със следната таблица:

|  | O1 | O2 | O3 | O4 | O5 | O6 | O7 | O8 | O9 | O10 | O11 | O12 | O13 |
|--|----|----|----|----|----|----|----|----|----|-----|-----|-----|-----|
| <b>C1.</b> Безпогрешно тълкува лекарските предписания. |    | x  | x  | x  |    |    |    |    |    |     |     |     |     |

Тази таблица трябва да се тълкува по следния начин:

Компетентността C1 изисква мобилизирането на знания от следните области:

- **O1.** Познаване на потребителите
- **O2.** Патологии
- **O3.** Разновидности на термалните услуги и терапевтични продукти, техники за постигане на уелнес и за възстановяване на физическата форма
- **O4.** Анатомия и физиология

Определянето на областите от знания е от ключово значение за съставянето на педагогическия екип, за определянето на неговата компетентност (при наличието на различни обучители), която трябва да покрие всички области от знания.

Всеки обучител може да бъде главен специалист за една или няколко области от знания.

### с) Описание на целите на обучението във всяка област

Определянето на целите на обучението за всяка област е отговорност на съответния експерт-обучител.

Идентифицирани са два вида знания:

- Знанията, които могат да бъдат мобилизирани при изпълнението на определена дейност;
- Знанията, които нямат отношение към професионалните дейности, но които са необходими и/или полезни. Обучителят трябва както да определи предварителните условия, така и да препоръча удължаване на обучението, тъй като по време на обучителния процес се усвоява култура, която не трябва да е единствено “утилитаристка”.

Описанието на областите също приема дървовидна форма:

Област (пр.: O2)

↳ Подобласт (пр.: O21)

↳ Педагогическа цел (пр.: O211)

### д) Класификация на целите според таксономичната таблица

Всяка област от знания се разделя на подобласти. Всяка подобласт е йерархизирана според таксономичната таблица. В този справочник се прави разлика между:

- подобластите, които съставят общата част на всички обучения, завършващи с европейска сертификация, независимо в коя страна се провеждат; в случая се има предвид “фонът” на длъжността “изпълнител на термални процедури”;
- подобластите, които се позиционират по различен начин в таксономичната таблица. Значението им е функция на това в какъв контекст ще бъдат поставени компетентностите. Тези подобласти се записват по следния начин:  
“Ако е патология, която се лекува в заведението: ниво 3. Ако е патология, която не се лекува в заведението: ниво 1”.

### **ТАБЛИЦА ЗА ФОРМАЛИЗИРАНЕ НА СПРАВОЧНИКА НА ЗНАНИЯТА:**

За да се опишат областите, беше използвана следната таблица за формализиране:

| O1. | Наименование на областта от знания    | Нив<br>о 1 | Нив<br>о 2 | Нив<br>о 3 |
|-----|---------------------------------------|------------|------------|------------|
| 1.1 | Наименование на подобластта от знания |            |            |            |
|     | Съдържание на цел 1                   | x          |            |            |
|     | Съдържание на цел 2                   |            |            |            |
|     | Съдържание на цел 3                   |            |            |            |
|     | И т.н.                                |            |            |            |



|     |                                       |  |   |  |
|-----|---------------------------------------|--|---|--|
| 1.2 | Наименование на подобластта от знания |  |   |  |
|     | Съдържание на цел 1                   |  | x |  |
|     | Съдържание на цел 2                   |  |   |  |
|     | Съдържание на цел 3                   |  |   |  |
|     | И т.н.                                |  |   |  |

## РАБОТНИ ГРУПИ В ТРИТЕ СТРАНИ

Изготвянето на Справочника за знанията бе започнато във всяка от трите страни от група обучители. Три чернови на СЗ бяха написани. Синтезът на 3-те чернови се направи в хода на международните семинари.

Партньорите, които взеха участие в изготвянето на СЗ, са следните:

Работен екип - Франция:

| Име              | Функция                         | Институция  |
|------------------|---------------------------------|---|
| Жан-Ноел Пашу    | координатор                     | Академия Гренобъл /Обединение в обществен интерес за професионално обучение и включване,/ /GIP FIPAG/ |
| Жан Пюжен        | Ръководител проект              | Грета Савоа   |
| Андре Каре       | Техник по физиотерапия          | Национални терми Екс-ле-бен   |
| Делфин Маргин    | Представител за Проекта         | Термална федерация Рон-Алп  |
| Мирей Лаша       | Началник отдел Терми Екс-ле-бен | Национални терми Екс-ле-бен   |
| Жан-Мишел Пикард | Директор термални процедури     | Терми „Неврак-ле-Бен”   |
| Патрисия Ру      | Обучител по термализъм          | Грета Адреш   |
| Валери Пешие     | Обучител по термализъм          | Грета Адреш   |
| Мишел Жюмел      | Отговорник по обучение          | Грета Савоа   |
| Перин Анри       | Обучител по термализъм          | Грета Савоа   |
| Делфин Митийо    | Отговорник по обучение          | Грета Савоа   |

Работен екип – България:

| Име             | Функция                | Институция   |
|-----------------|------------------------|--|
| Татяна Ангелова | Главен секретар        | БСБСПА   |
| Златка Ангелова | Консултант по обучение | ИСДП   |
| Милена Беевска  | Мениджър               | ШАРК 2001 ЕООД                                       |
| Иван Мирчев     | Професор-преподавател  | Югозападен университет „Неофит Рилски” – Благоевград |

|                        |                           |  |
|------------------------|---------------------------|--|
| Рая Мадгерова          | Професор-преподавател     | Югозападен университет „Неофит Рилски” – Благоевград |
| Георги Георгиев        | Завеждащ катедра „Туризм” | Югозападен университет „Неофит Рилски” – Благоевград |
| Преслав Димитров       | Доцент - преподавател     | Югозападен университет „Неофит Рилски” – Благоевград |
| Марин Хаджиев          | Директор                  | ШАРК 2001 ЕООД                                       |
| Весела Хаджиева        | Ръководител               | ШАРК 2001 ЕООД                                       |
| Цветелина Кънева       | Лекар-експерт             | БСБСПА   |
| Нели Петрова-Димитрова | Професор                  | ИСДП   |
| Диана Русева           | Консултант по обучение    | ИСДП   |
| Надя Стойкова          | Консултант по обучение    | ИСДП   |
| Мария Стойчева         | Лекар - експерт           | БСБСПА   |
| Анжела Адамова         | Експерт                   | БСБСПА   |

#### **Работен екип - Румъния:**

| ИМЕ, ПРЕЗИМЕ                | ФУНКЦИЯ   | ИНСТИТУЦИЯ   |
|-----------------------------|---|--|
| Д-р Дан Захария             | Лекар, декан  | Медицински био-инженерен факултет към Университет по медицина и фармация „Гр. Т. Попа” в град Яш |
| Мариана РОТАРИУ             | Лаборант-кинезитерапевт   | Медицински био-инженерен факултет към Университет по медицина и фармация „Гр. Т. Попа” в град Яш |
| Проф. Д-р Родика Шириеак    | Главен лекар (професор в Университета по медицина и фармация Гр. Т. Попа в град Яш) | Клиника по ревматология и функционално възстановяване в град Яш                                  |
| Д-р Габриела Мирчеа         | Лекар, специалист ревматология и функционално възстановяване                        | Медицински център ХИГЕЕА, Яши  |
| Д-р Габриела Титу           | Лекар, специалист балнео-физиотерапия и функционално възстановяване                 | Медицински био-инженерен факултет към Университет по медицина и фармация „Гр. Т. Попа” в град Яш |
| Родика Пенчеа               | Главен секретар   | Браншова организация по балнеотуризм в Румъния   |
| Ана-Мария Визитиу           | Представител  | Дорна Туризм АД, град Ватра Дорней   |
| д-р Калина Веселу-Николеску | Главен лекар  | Център по функционално възстановяване и балнеолечение, Хотел Флора, <i>Lacu Sărat</i> )          |
| Каталин Илиаску             | Президент   | Асоциация „Партенер”, Яш   |
| Алина Чиорней               | Консултант- програма обучение   | Асоциация „Партенер”, Яш   |

## РАБОТЕН ГРАФИК

График на международните работни срещи, свързани с изготвянето на СЗ.

| Формат на срещата   | Място       | Дати             | Цел  |
|---------------------|-------------|------------------|--|
| Европейски семинар  | Благоевград | 25-28 ноември 08 | Финализиране на справочника за сертифициране; методология за изготвяне на справочника за знанията  |
| Европейски семинар  | Efforie     | 4-8 март 09      | Валидиране на справочника за сертифициране; финализиране на справочника за знанията; методология за изготвяне на преходи между съседни сертификации; |
| Управителен комитет | София       | 5 и 6 ноември 09 | Експертиза на продукцията<br>Оценка на предприетите действия;<br>Адаптиране на работния план към последния етап от проекта                           |

График на работните срещи, свързани с изготвянето на СЗ в България:

| Формат на срещата    | Място | дата              | Цел   |
|----------------------|-------|-------------------|---|
| Среща на обучителите | София | 4-5 февруари 2009 | Работа върху областта на знания „Патология”; формализиране на областите на човешка патология, в които балнеотерапията играе важна роля. Формализиране на симптоми и терапии, които се прилагат във всяка област на патологията. |
| Среща на обучителите | София | 13 февруари 2009  | Формализиране на D3 – „Техники за термални процедури и терапевтични продукти”. Изготвяне на списък с терапевтичните продукти. Идентифициране на техниките на процедурите, класифициране на процедурите .                        |
| Среща на обучителите | София | 17 февруари 2009  | Работа върху D5 – « Регламентация... » и D6 – « Комуникация ».  |
| Среща на обучителите | София | 27 февруари 2009  | Идентифициране на ключовите моменти по отношение на хигиената и сигурността в работата на изпълнителя на термални процедури.  |

График работните срещи, свързани с изготвянето на СЗ във Франция

| Формат на срещата    | Място | дата         | Цел   |
|----------------------|-------|--------------|---|
| Среща на обучителите | Басен | 26 януари 09 | Коригиране на справочника на знанията, област по област |
| Среща на обучителите | Басен | 17 март 09   | Финализиране на справочника на знанията                 |

График работните срещи, свързани със СЗ в Румъния

| Формат на срещата            | Място        | дата                       | Цел   |
|------------------------------|--------------|----------------------------|---|
| Обучение на участниците      | Яш           | Ноември 2008               | Обучение на румънските аналити от страна на румънските партньори в проекта върху методологията за изготвяне на СЗ |
| Среща на работна група по СЗ | Яш / Букурещ | ноември 2008 – януари 2009 | Формализиране на знанията за СЗ от страна на аналитите, делегирани на румънските партньори                        |
| Среща на работна група по СЗ | Яш           | февруари 2009              | Сливане на продуктите (знанията, изготвени за румънските партньори)   |
| Среща на работна група по СЗ | Яш           | Март – декември 2009       | Финализиране на СЗ за знанията, изготвени за румънските партньори   |
| Среща на работна група по СЗ | Яш           | януари 2010                | Преглед и редакция на СЗ  |

## Описание на областите на знания

Справочникът на знанията е съставен от 13 области:

| Области   |
|---|
| D1. Познаване на потребителите  |
| D2. Патологии   |
| D3. Разновидности на термалните услуги и терапевтични продукти, техники за постигане на уелнес и за възстановяване на физическата форма |
| D4. Анатомия и физиология   |
| D5. Нормативна уредба, документация, функциониране на заведението, организация на работата  |
| D6. Посрещане, създаване на връзка и общуване   |
| D7. Технология на апаратите   |
| D8. Ергономия   |
| D9. Хигиена и безопасност, превенция на рисковете от инфекция   |
| D10. Спешна помощ   |
| D11. Чужд език  |
| D12. От профилактиката и възпитанието към промоция на здравето  |
| D13. Правила за въвеждане на стажанти в практическата дейност   |

Описание на всяка област :

| D1. | Познаване на потребителите  | Ниво 1 | Ниво 2 | Ниво 3 |
|-----|---|--------|--------|--------|
| 1.1 | <b>Деца</b>   |        |        |        |
|     | <p><b>Физиологично развитие</b> : растеж на ръст и на тегло, морфологично развитие</p> <p><b>Развитие на сетивната система</b> : слух, вкус, обоняние, осезание, зрение</p> <p><b>Психо-моторно развитие</b> : поза, хващане, движение, латерализация, контрол на сфинктерите</p> <p><b>Емоционално, социално и интелектуално развитие</b></p> <p><b>Последици от основните нарушения</b> (функционални, поведенчески) и инциденти.</p>   | X      |        |        |
| 1.2 | <b>Лица с увреждания :</b>  |        |        |        |
|     | <p>Различни <b>видове увреждания</b> (физическа/умствена недостатъчност, вродена / придобита)</p> <p><b>Елементи на увреждането</b> (недостатъчност, неспособност, затруднения)</p> <p><b>Физиологични последици</b> от уврежданията</p> <p><b>Поведенчески последици</b> от уврежданията (моторни, сетивни, умствени)</p> <p><b>Физиологични аспекти</b> на увреждането в зависимост от възрастта на лицето, причината на увреждането, неговото развитие и неговите компоненти</p> | x      |        |        |
| 1.3 | <b>Лица в напреднала възраст</b>  |        |        |        |
|     | <p>Понятията : остаряване, застаряване, сенилност</p> <p>Биологично стареене</p> <p>Когнитивни и психологични особености при стареене :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Промяна на когнитивните функции (заучаване, памет, внимание ...)</li> <li>- Развитие на адаптивността</li> <li>- Емоционална дезангажираност</li> </ul> <p>Последици от основните нарушения (функционални, поведенчески) и</p>   | x      |        |        |

|            |   |               |               |               |
|------------|---|---------------|---------------|---------------|
|            | инциденти.<br><br>Последици от основните патологии (сърдечно-съдови, костно-ставни, неврологични, метаболитни)  |               |               |               |
| <b>1.4</b> | <b><u>Други потребители</u></b>   |               |               |               |
|            | <u>Спортисти :</u><br><br>Физиологични последици от активното спортуване (потребности на тялото преди усилие, потребности на тялото след усилие, травми)<br><br><u>Друг вид потребители (възрастни, семейства):</u><br><br>- Развитие на съвременното семейство в съвременното общество<br>- Развитие на обществото : представа за себе си, отношения между съсловията, обществено-културни и обществено-икономическо влияние   |               |               |               |
| <b>D2.</b> | <b>Патологии</b>  | <b>Ниво 1</b> | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
| 2.1        | <i>Ревматология / Артрология</i>  |               |               |               |
| 2.1.1      | <u>Дефиниция и описание на болестите :</u><br><br>Описание на <b>дегенеративните</b> болести (артрози) : дефиниция, причини, описание на уврежданията, локализация, развитие на болестта и възможен изход<br><br>Описание на <b>възпалителните</b> болести : класификация, дефиниция, отключващ фактор, описание на уврежданията, локализация, развитие на болестта и възможен изход<br><br>Специален случай на <b>околоставните</b> болести : дефиниция, локализация, описание на уврежданията | X             |               |               |
| 2.1.2      | <u>Симптоми :</u><br>Описание на симптомите на <b>дегенеративните</b> болести (артрози) : болка, прищракване, деформация, скованост, удебеляване, подуване, трудноподвижност на ставата, външен вид<br><br>Описание на симптомите на <b>възпалителните</b> болести : болка, възпаление, зачервяване, подуване, топлина  |               | X             |               |
| 2.2.3      | <u>Съществуваща терапия в областта на ревматологията</u><br><br><b>Балнеологично лечение</b> : различни техники и процедури, подходящи за лечение на артрози, възпалителни болести, околоставни и други ревматични болести и техният ефект<br><br>Кинезитерапия   |               |               |               |

|       |  |   |   |  |
|-------|--|---|---|--|
|       | Медикаментозно лечение с аналгетици, противовъзпалителни средства (лекарско предписание)<br><br>Ортопедична хирургия   |   |   |  |
| 2.2   | <i>Ортопедични увреждания</i>  |   |   |  |
| 2.2.1 | <u>Дефиниция и описание на уврежданията:</u><br><br>Описание на ортопедичните увреждания и на пост-травматичните състояния : описание, причини, описание на уврежданията, локализация, развитие на болестта и възможен изход   | X |   |  |
| 2.2.2 | <u>Симптоми на ортопедичните увреждания и на пост-травматичните състояния :</u><br><br>Описание на симптомите на ортопедичните увреждания и на пост-травматичните състояния : : болка, деформация, ограничение на периметъра на ходене, мускулна крампа, оток, мускулен тонус и напрежение на мускулите  |   | X |  |
| 3.2.3 | <u>Съществуваща терапия</u><br><br>Балнеологичното лечение и неговият ефект: различни техники и процедури, подходящи за лечение на ортопедичните увреждания<br><br>Кинезитерапия<br><br>Медикаментозно лечение с аналгетици, и противовъзпалителни средства<br><br>Ортопедична хирургия  | X |   |  |
| 2.3   | <i>Неврология</i>  |   |   |  |
| 2.3.1 | <u>Определение и описание на неврологичните смущения :</u><br><br>Описание на неврологичните смущения : дефиниция, причини, описание на уврежданията, локализация, развитие на болестта и възможен изход<br><br>Описание на парализите, предизвикани от мозъчно-медуларни увреждания<br><br>Описание на поведенческите смущения (депресия, стрес) : дефиниция, причини, развитие | X |   |  |
| 2.3.2 | <u>Симптоми на неврологичните смущения :</u><br><br>Описание на симптомите на неврологичните смущения:   |   | X |  |



|       |  |   |   |  |
|-------|--|---|---|--|
|       | <p>- <b>Смущения в периферната нервна система</b> : болка, мускулно напрежение, нарушена сетивност на кожата, увреждане на периферния нерв (смущения, които са по-скоро моторни, отколкото сетивни). Болка, деформация, парези, инконтиненция, походка</p> <p>- <b>Смущения в централната нервна система</b> : пареза или спастична парализа, степен на увреждане, увреждане на черепно-мозъчните нерви, нарушение на координацията, на походката, на говора, дегенеративни смущения, инконтиненция</p> <p>Описание на поведенческите смущения: безпокойство, напрежение, безсъние, умора и т.н.</p> |   |   |  |
| 2.3.3 | <p><u>Съществуваща терапия</u></p> <p>Балнеологичното лечение и неговият ефект: различни техники и процедури, подходящи за лечение на неврологичните увреждания</p> <p>Кинезитерапия</p> <p>Медикаментозно лечение с аналгетици, противовъзпалителни средства, миорелаксанти (лекарско предписание), лекарства за централната нервна система (лекарско предписание)</p> <p>Хирургично лечение</p>  | X |   |  |
| 2.4.  | <u>Дерматология</u>  |   |   |  |
| 2.4.1 | <p><u>Дерматологични болести, лекувани най-често в термалните заведения</u> : дефиниция, причини, описание на уврежданията, локализация, развитие на болестта и възможен изход</p>   | X |   |  |
| 2.4.2 | <p><u>Симптоми на дерматологичните болести:</u></p> <p>Описание на симптомите на дерматологичните болести: раздразнена кожа, сърбеж, неудобство, червенина, промяна във външния вид на кожата, на ноктите и на косите; сквами, язви, секреция на кожата, обриви</p>  |   | X |  |
| 2.4.3 | <p><u>Съществуваща терапия</u></p> <p>Балнеологичното лечение и неговият ефект: различни техники и процедури, подходящи за лечение на дерматологични болести</p> <p>Кинезитерапия</p> <p>Медикаментозно лечение с противовъзпалителни, антиалергични, кортикостероидни, антимикотични и антибиотични средства</p>  | X |   |  |
| 2.5   | <u>Патологии на вътрешните органи</u>  |   |   |  |
| 2.5.1 | <u>Дефиниция и описание на вътрешните патологии :</u>  | X |   |  |

|       |   |   |   |  |
|-------|---|---|---|--|
|       | <p>Описание на <b>сърдечносъдовите</b> заболявания (хипертония, хипотония, аритмия) : дефиниция, причини, описание на уврежданията, локализация, развитие на болестта</p> <p>Описание на <b>белодробните</b> заболявания: дефиниция, причини, описание на уврежданията, локализация, развитие на болестта</p> <p>Описание на <b>нарушенията на метаболизма</b> (затлъстяване) : дефиниция, причини, описание на уврежданията, локализация, развитие на болестта</p> <p>Описание на <b>болестите на храносмилателната система</b> (колит, запек) : дефиниция, причини, описание на уврежданията, локализация, развитие на болестта</p> <p>Описание на <b>чернодробните</b> заболявания (черен дроб, жлъчка) : дефиниция, причини, локализация, развитие на болестта</p>  |   |   |  |
| 2.5.2 | <p><u>Симптоми на вътрешните патологии:</u></p> <p>Описание на симптомите при <b>сърдечносъдовите</b> заболявания (хипертония, хипотония, аритмия) : кръвно налягане, пулс, сърдечен ритъм, болка – локализация, ирадиация, задъхване, отоци, разширени вени – промяна на телесната температура и на компактността на кожата (дебелина)</p> <p>Описание на симптомите при <b>белодробните</b> заболявания: кашлица, задух, хрипки, болка, температура, треска</p> <p>Описание на симптомите при <b>нарушенията на метаболизма</b>: свръхтегло, затлъстяване, анорексия, внезапно отслабване, хипергликемия, хиперлипидемия, булимия, полиурия, болки в ставите</p> <p>Описание на симптомите при <b>болестите на храносмилателната система</b> : болка, киселини, повръщане, подуване на стомаха, запек, диария</p> <p>Описание на симптомите при <b>болестите на жлъчката и на черния дроб</b> : болка, повръщане, треска, жълтеница</p> |   | X |  |
| 2.5.3 | <p><u>Съществуваща терапия</u></p> <p>Балнеологичното лечение и неговия ефект: различни техники и процедури, подходящи за лечение на вътрешни болести</p> <p>Кинезитерapia</p> <p>Медикаментозно лечение</p>  | X |   |  |
| 2.6   | <i>Гинекология</i>  |   |   |  |

|       |  |   |   |  |
|-------|--|---|---|--|
| 2.6.1 | <u>Дефиниции, описания на болестите :</u><br><br>Описание на гинекологичните заболявания : дефиниция, причини, описание на уврежданията, локализация, развитие на болестта   | X |   |  |
| 2.6.2 | <u>Симптоми на гинекологичните болести:</u><br><br>Описание на симптомите : болка, менструални нарушения, смущения свързани с менопаузата, стерилност  |   | X |  |
| 2.6.3 | <u>Съществуваща терапия</u><br><br>Балнеологичното лечение и неговият ефект: различни техники и процедури, подходящи за лечение на гинекологичните патологии<br><br>Кинезитерапия<br><br>Медикаментозно лечение : спазмолитици, хормонална терапия, противовъзпалителни средства | X |   |  |
| 2.7   | <i>Нефрология и урология</i>   |   |   |  |
| 2.7.1 | <u>Дефиниции, описания на болестите :</u><br><br>Описание на бъбречните болести : дефиниция, причини, описание на уврежданията, локализация, развитие на болестта  | X |   |  |
| 2.7.2 | <u>Симптоми на нефро-урологичните болести:</u><br><br>Описание на симптомите при <b>бъбречните болести</b> : болка, смущения в уриниране, промяна на цвета и количеството на урината   |   | X |  |
| 2.7.3 | <u>Съществуваща терапия</u><br><br>Балнеологичното лечение и неговият ефект: различни техники и процедури, подходящи за лечение на бъбречните болести<br><br>Кинезитерапия<br><br>Медикаментозно лечение : спазмолитици, аналгетици, противовъзпалителни средства                | X |   |  |
| 2.8   | <i>УНГ</i>   |   |   |  |
| 2.8.1 | <u>Дефиниции, описание на болестите :</u><br><br>Описание на <b>ото-рино-ларингологичните болести</b> : дефиниция, причини, описание на уврежданията, локализация, развитие на болестта и възможен изход   | X |   |  |
| 2.8.2 | <u>Симптоми на ото-рино-ларингологичните болести:</u>  |   | X |  |

|       |  |   |   |  |
|-------|--|---|---|--|
|       | Описание на симптомите при ото-рино-ларингологичните болести : болка, хипертермия, ринит, кашлица, загуба на вкусови усещания, загуба на гласа и слухови смущения  |   |   |  |
| 2.8.3 | <u>Съществуваща терапия</u><br><br>Балнеологичното лечение и неговият ефект: различни техники и процедури, подходящи за лечение на ото-рино-ларингологичните патологии<br><br>Медикаментозно лечение : противовъзпалителни, антипиретици, капки за нос, капки за уши | X |   |  |
| 2.9   | <u>Педиатрия</u>   |   |   |  |
| 2.9.1 | <u>Дефиниция, описание на болестите :</u><br><br>Описание на болестите, характерни за децата, които най-често са лекувани в балнеологичните заведения и центрове: дефиниция, причини, описание на уврежданията, локализация, развитие на болестта                    | X |   |  |
| 2.9.2 | <u>Симптоми на детските болести:</u><br><br>Описание на симптомите при <b>детските болести</b> : Смущения във физическото и психичното развитие  |   | X |  |
| 2.9.3 | <u>Съществуваща терапия</u><br><br><b>Балнеологичното лечение</b> и неговият ефект: различни техники и процедури, подходящи за лечение на патологиите<br><br>Кинезитерапия<br><br>Медикаментозно лечение   | X |   |  |

| D3a    | Разновидности на термалните услуги и терапевтични продукти  | 1 | 2 | 3 |
|--------|---|---|---|---|
| 3.1.   | <i>Терапевтични продукти: Определение, класификация, физико-химична характеристика, свойства и терапевтично въздействие</i> | X |   |   |
| 3.1.1. | Минерални води  |   |   |   |
| 3.1.2. | Морска вода и нейните продукти  |   |   |   |
| 3.1.3. | Лечебна кал   |   |   |   |
| 3.1.4. | Парафин, озокерит, фанго парафин и т.н.   |   |   |   |
| 3.1.5. | Пари и газове   |   |   |   |

|            |   |  |               |               |
|------------|---|--|---------------|---------------|
|            |   |  |               |               |
| 3.1.6      | Суха топлина  |  |               |               |
| 3.1.7      | Криотерапия   |  |               |               |
| <b>3.2</b> | <b>Видове терапевтични направления</b>  | <b>Ниво 1</b>  | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
| 3.2.1      | <p><u>Установени са 12 основни терапевтични направления :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- показания, термални станции</li> <li>- абсолютни и относителни противопоказания</li> </ul> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ревматология</li> <li>2. УНГ и белодробни проблеми</li> <li>3. Дерматология</li> <li>4. Метаболитни и храносмилателни нарушения</li> <li>5. Сърдечносъдови заболявания</li> <li>6. Флебология</li> <li>7. Гинекологични смущения</li> <li>8. Смущения в развитието на децата</li> <li>9. Заболявания на устната лигавица</li> <li>10. Пикочно-полов апарат</li> <li>11. Психосоматични заболявания</li> <li>12. Неврологични заболявания</li> </ol> | <b>х</b>   |               |               |
| <b>3.3</b> | <b>Способи за термалните процедури</b>  | <b>Ниво 1</b>  | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
| 3.3.1      | <p><u>Процедури, при които се използва термална вода за външно приложение :</u></p> <p>Класификация :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- вани,</li> <li>- хидромасаж,</li> <li>- душеве (обливане, с водна струя и т.н.)</li> <li>- баня и басейн</li> <li>- компреси (обвиване)</li> <li>- комбинирани процедури (вода в комбинация с лекарства или газ, или масаж, и т.н.)</li> </ul> <p>Процедури, оперативни способности и технически действия</p> <p>Показания и противопоказания</p> <p>Очакван терапевтичен ефект, нежелани ефекти и елементи, изискващи повишено внимание</p>   | <div> <p>В случай, че патологията е третирана в заведението - от ниво 3</p> <p>В случай, че патологията не е третирана в заведението - от ниво 1.</p> </div> |               |               |
| 3.3.2      | <p><u>Процедури, при които се използва минерална и термална вода за вътрешно приложение :</u></p> <p>Класификация :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- лечение с пиене на вода,</li> <li>- ентероклизма, вагинален душ, назален душ и т.н.</li> </ul>   | <div> <p>В случай, че патологията е третирана в заведение от ниво 3</p> <p>В случай, че патологията не е третирана в заведение от ниво 1.</p> </div>         |               |               |

|       |  |   |  |  |
|-------|--|---|--|--|
|       | <p>- инхалации</p> <p>Процедури, оперативни способности и технически действия</p> <p>Показания и противопоказания</p> <p>Очакван терапевтичен ефект, нежелателни ефекти и елементи, изискващи повишено внимание</p>  |   |  |  |
| 3.3.3 | <p><u>Таласотерапия</u></p> <p>Активни фактори : вода, соли, водорасли, пясък</p> <p>Класификация :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- вани, басейн и душ с морска вода</li> <li>- използване на морски продукти под формата на компреси (соли, водорасли)</li> <li>- инхалации с морска вода</li> <li>- псамотерапия</li> </ul> <p>Процедури, оперативни способности и технически действия</p> <p>Показания и противопоказания</p> <p>Очакван терапевтичен ефект, нежелани ефекти и елементи, изискващи повишено внимание</p> |   |  |  |
| 3.3.4 | <p><u>Процедури, при които се използва кал :</u></p> <p>Класификация и произход на суровината : наносна кал, торф, изворна кал, глина (бентонит)</p> <p>Процедури, оперативни способности и технически действия</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- баня (вана, басейн)</li> <li>- местна или обща апликация с кал</li> <li>- компрес с кал</li> </ul> <p>Показания и противопоказания</p> <p>Очакван терапевтичен ефект, нежелани ефекти и елементи, изискващи повишено внимание</p>   | <p>В случай, че патологията <b>е третирана</b> в заведението - от ниво 3</p> <p>В случай, че патологията <b>не е третирана</b> в заведението - от ниво 1.</p> |  |  |
| 3.3.5 | <p><u>Процедури, при които се използва парафин, озокерит, фанго парафин</u></p> <p>Класификация и произход на суровината:</p> <p>Процедури, оперативни способности и технически действия</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- апликации</li> <li>- вагинална или ректална терапия</li> <li>- компреси, пластири</li> </ul>   | <p>В случай, че патологията <b>е третирана</b> в заведение от ниво 3</p> <p>В случай, че патологията <b>не е третирана</b> в заведение от ниво 1.</p>         |  |  |

|            |  |   |               |               |
|------------|--|---|---------------|---------------|
|            | <p>- огърлици</p> <p>Показания и противопоказания</p> <p>Очакван терапевтичен ефект, нежелателни ефекти и елементи, изискващи повишено внимание</p>  |   |               |               |
| 3.3.6      | <p><u>Процедури с пара и газове :</u></p> <p>Класификация :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Карбо-терапия,</li> <li>- Парна баня, инхалации, вдишване</li> <li>- Парни компреси</li> <li>- Парен душ</li> <li>- Парна баня</li> <li>- Руска баня</li> </ul> <p>Процедури, оперативни способности и технически действия</p> <p>Показания и противопоказания</p> <p>Очакван терапевтичен ефект, нежелани ефекти и елементи, изискващи повишено внимание</p> | <p>В случай, че патологията <b>е третирана</b> в заведението - от ниво 3</p> <p>В случай, че патологията <b>не е третирана</b> в заведението - от ниво 1.</p> |               |               |
| 3.3.7      | <p><u>Процедури с топъл въздух :</u></p> <p>Различни видове сауни (финландска, инфрачервена, кислородна)</p> <p>Процедури, оперативни способности и технически действия</p> <p>Показания и противопоказания</p> <p>Очакван терапевтичен ефект, нежелани ефекти и елементи, изискващи повишено внимание</p>   | <p>В случай, че патологията <b>е третирана</b> в заведението - от ниво 3</p> <p>В случай, че патологията <b>не е третирана</b> в заведението - от ниво 1.</p> |               |               |
| <b>3.4</b> | <b><u>Други съществуващи терапии</u></b>   | <b>Ниво 1</b>   | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
|            | <p>Кинезитерапия</p> <p>Медикаментозно лечение : аналгетици и противовъзпалителни</p> <p>Ортопедична хирургия</p>  | <b>x</b>  |               |               |
| <b>D3b</b> | <b>Техники за постигане на благосъстояние (уелнес) и за възстановяване на физическата форма</b>  | <b>1</b>  | <b>2</b>      | <b>3</b>      |
| <b>3.5</b> | <b><u>Центрове за уелнес</u></b>   | <b>Ниво 1</b>   | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
|            | Центровете за уелнес : характеристика и особености   | <b>x</b>  |               |               |
| <b>3.6</b> | <b><u>Процедури за благосъстояние</u></b>  | <b>Ниво 1</b>   | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
| 3.6.1      | <u>Видове процедури :</u>  |   |               |               |

|            |   |   |               |               |               |
|------------|---|---|---------------|---------------|---------------|
|            | <ul style="list-style-type: none"> <li>- балнеолечение</li> <li>- хидротерапия</li> </ul> <p>Апаратура, терапевтични продукти и способи за прилагане (продължителност, действия и пози за настаняване на клиента и неговото удобство).</p>                              | <div>В случай, че патологията е третирана в заведението - от ниво 3</div> <div>В случай, че патологията не е третирана в заведението - от ниво 1.</div> |               |               |               |
| 3.6.2      | <p><u>Процедурен способ : фанго терапия (кал и водорасли)</u></p> <p>Апаратура, терапевтични продукти и способи за прилагане, продължителност, действия и пози за настаняване на клиента и неговото удобство</p>  | <div>В случай, че патологията е третирана в заведението - от ниво 3</div> <div>В случай, че патологията не е третирана в то - от ниво 1.</div>          |               |               |               |
| 3.6.3      | <p><u>Процедурен способ: масаж с етерични масла или с вода</u></p> <p>Апаратура, терапевтични продукти и способи за прилагане, продължителност, действия и пози за настаняване на клиента и неговото удобство.</p>  | <div>В случай, че патологията е третирана в заведението - от ниво 3</div> <div>В случай, че патологията не е третирана в заведението - от ниво 1.</div> |               |               |               |
| 3.6.4      | <p><u>Други процедурни разновидности :</u></p> <p>Терапия с чай, лечение с пиене на вода, релаксация, акванавтика, вулканични камъни, апитерапия, шоколадова терапия, рефлексотерапия и т.н.</p>  | <div>В случай, че патологията е третирана в заведение то -от ниво 3</div> <div>В случай, че патологията не е третирана в заведението - от ниво 1.</div> |               |               |               |
| <b>3.7</b> | <b><i>Ефект от процедурите за благосъстояние (уелнес)</i></b>   |   | <b>Ниво 1</b> | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
| 3.7.1      | <p><u>Балнеолечение :</u></p> <p>Постигнат ефект : антистрес, отпускане, гъвкавост на тялото,</p> <p>Елементи, изискващи повишено внимание (продължителност на балнеолечението, времето, прекарано в сауната, хамам не се препоръчва на бременни жени над 6 месеца)</p> | <div>В случай, че патологията е третирана в заведение то -от ниво 3</div> <div>В случай, че патологията не е третирана в заведението - от ниво 1.</div> |               |               |               |
| 3.7.2      | <p><u>Фанготерапия :</u></p> <p>Постигнат ефект : тонизиране, отпускане</p> <p>Елементи, изискващи повишено внимание</p>  | <div>В случай, че патологията е третирана в заведение то -от ниво 3</div> <div>В случай, че патологията не е третирана в заведението - от ниво 1.</div> |               |               |               |
| 3.7.3      | <p><u>Масаж :</u></p> <p>Постигнат ефект : чувство за собственото тяло, тонизиране, отпускане</p> <p>Елементи, изискващи повишено внимание</p>  | <div>В случай, че патологията е третирана в заведението - от ниво 3</div> <div>В случай, че патологията не е третирана в заведението - от ниво 1.</div> |               |               |               |
| 3.7.4      | Ефекти, постигнати от други процедури   |   | <b>X</b>      |               |               |
| <b>D4</b>  | <b>Анатомия и физиология</b>  |   | <b>Ниво 1</b> | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |



|       |   |        |        |        |
|-------|---|--------|--------|--------|
| 4.1   | Общо описание на тялото на човека   |        |        |        |
| 4.2   | <u>Релационни функции :</u><br><br>Опорно-двигателен апарат,<br>Нервна система<br>Сетивни органи  | x      |        |        |
| 4.3   | <u>Поддържащи функции :</u><br><br>Храносмилателна система,<br>Дихателна система,<br>Сърдечно-съдова система,<br>Отделителна система                      | x      |        |        |
| 4.4   | <u>Репродуктивна функция :</u><br><br>Полова система на жената и на мъжа  | x      |        |        |
| D5.   | <b>Нормативна уредба, документация, функциониране на заведението, организация на работата</b>   |        |        |        |
|       | <i>Всяка страна адаптира тази част в зависимост от своята собствена нормативна система</i>  |        |        |        |
| 5.1   | <b>Нормативна система</b>   | Ниво 1 | Ниво 2 | Ниво 3 |
| 5.1.1 | Законодателство, регулиращо термалните заведения и центрове, трудово законодателство и колективен трудов договор  | x      |        |        |
| 5.1.2 | Нормативна уредба по отношение на хигиената   |        | x      |        |
| 5.1.3 | Нормативна уредба по отношение на безопасността на труда  |        | x      |        |
| 5.2   | <b>Документация</b>   | Ниво 1 | Ниво 2 | Ниво 3 |
|       | Регистър за приемане на курортиста, процедурен картон, план-график на процедурите и на екипите, план за евакуация, използване на целесъобразна информация |        | x      |        |
|       | Пощенски талон  |        | x      |        |
|       | Указания за функциониране на апаратите и за тяхната поддръжка   |        | x      |        |
|       | Процес за усъвършенстване на документацията   | x      |        |        |
|       | Документи за справка (наблюдение на курортиста, наблюдение на стажанта, таблица за оценка ...)  |        |        | x      |
| 5.3   | <b>Общо функциониране на заведението</b>  | Ниво 1 | Ниво 2 | Ниво 3 |
|       | Вътрешен правилник  |        | x      | x      |

|            |  |        |        |        |
|------------|--|--------|--------|--------|
|            |  |        |        |        |
|            | Регистър за вписване на новоназначените специалисти (органиграма)  |        |        | x      |
|            | Дейности за осигуряване на гарантирано качество : проследяемост на процедурите, хигиената, безопасността, управлението на запасите, поддръжката на апаратурата |        | x      |        |
|            | Процедурни правила за управление на наличните запаси (ордер за поръчка, проследяване на поръчките ...)   |        | x      |        |
| <b>5.4</b> | <b>Организация на работата</b>   | Ниво 1 | Ниво 2 | Ниво 3 |
|            | Граници, пречки и възможности за адаптиране на план-графика на екипите и процедурите в определен контекст  |        |        | x      |
|            | Граници на областта на компетентности на изпълнителя на термални процедури   |        |        | x      |

|            |   |        |        |        |
|------------|---|--------|--------|--------|
| <b>D6.</b> | <b>Посрещане, създаване на връзка и общуване</b>  | Ниво 1 | Ниво 2 | Ниво 3 |
| 6.1        | <u>Основни правила за вербална или невербална комуникация :</u><br><br>Възприемане на приветливо поведение (усмивка...)<br><br>Установяване на отношения на доверие и подходящо общуване (насърчаване изразяването на пациента/клиента, изслушване, наблюдаване на физическите и психически особености на пациента/клиента, насърчаване на евентуалните промени в неговото поведение, изразяване на добронамереност и съпричастност, преформулиране на идеите, откриване на трудностите, с които трябва да преодоляват клиентите (напр. невъздържание) и улесняване на тяхната изява по време на процедурата, ..) |        | x      |        |
| 6.2        | <u>Представа на пациента/клиента за термализма, здравеопазването и болестите :</u><br><br>Разбиране на представата на пациента/клиента за термализма, здравеопазването и болестите, с цел по-ефективно общуване   |        | x      |        |
| 6.3        | <u>Предаване на информацията (пациент/клиент, екип, служби и висшестоящи) :</u><br><br>Обясняване на начина на протичане на процедурата, предоставяне на целесъобразната информация на пациента/клиента (ефект от процедурите, последователност на кампаниите за обществено здравеопазване ...)<br><br>Извличане на подходяща и значима информация, която следва да бъде доведена до знанието на висшестоящите, на прекия ръководител,  |        |        | x      |

|     |  |  |  |          |
|-----|--|--|--|----------|
|     | на екипа, на службата за поддръжка, на службата за хигиена и безопасност<br>Предаване на ясна информация – писмено и устно, по формален и неформален начин   |  |  |          |
| 6.4 | <u>Превенция на риска, или осигуряване безопасно постигане на набеязаната цел:</u><br><br>Адаптиране на указанията за превантивна дейност или за осигуряване на безопасност към характеристиката на дадения обект (напр. успокояване на пациента/клиента при възникване на евентуални нежелани ефекти, или на проблем от материален характер, използване на подходящ речник при обясненията) |  |  | <b>x</b> |

| <b>D7</b> | <b>Технология на апаратурата</b>                                    | <b>Ниво 1</b> | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
|-----------|---|---------------|---------------|---------------|
|           | <i>За всеки апарат, използван в термалното заведение на клиента</i> |               |               |               |
|           | Описание, функциониране   |               | <b>x</b>      |               |
|           | Пускане в ход, регулиране   |               | <b>x</b>      |               |
|           | Оперативни степени  |               | <b>x</b>      |               |
|           | Поддръжка : подготовка, по време на работа и в края на процедурата  |               | <b>x</b>      |               |

| <b>D8</b>   | <b>Ергономия</b>   |               |               |               |
|-------------|--|---------------|---------------|---------------|
| <b>8.1</b>  | <b><i>Анатомия и ергономия</i></b>   | <b>Ниво 1</b> | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
|             | Определение за ергономия<br><br>Носенето на тежести и неговите последици за човешкия организъм<br><br>Пози, подходящи за „термалния агент” и за пациента<br><br>Инциденти на опорно-двигателния апарат и превантивни мерки |               | <b>x</b>      |               |
| <b>8.3</b>  | <b><i>Работа с пациента/клиента</i></b>  | <b>Ниво 1</b> | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
|             | Принципи за физическа безопасност и пестене на усилията по време на процедурата<br><br>Ергономични принципи и правила за работа<br><br>Различни методи на работа<br><br>Работно оборудване                                 |               | <b>x</b>      |               |
| <b>8.3.</b> | <b><i>Превенция на скелетно-мускулни смущения</i></b>  | <b>Ниво 1</b> | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
|             | Физически упражнения, движения за релаксиране, упражнения за укрепване на мускулите  |               | <b>x</b>      |               |

| <b>D9.</b> | <b>Хигиена и безопасност, превенция на рисковете от инфекция</b>  | <b>Ниво 1</b> | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
|------------|---|---------------|---------------|---------------|
| <b>9.1</b> | <b>Хигиена</b>  |               |               |               |
| 9.1.1      | Нозокомиални (вътрешноболнични) микроби и инфекции (бактериални и вирусни инфекции и микози)  | <b>x</b>      |               |               |
| 9.1.2      | Почистващи препарати и дезинфектанти : характеристика, дозировка  |               |               | <b>x</b>      |
| 9.1.3      | Почистване и дезинфекция на апаратите и помещенията : процедури, протоколи, оперативни способи, технически действия                   |               |               | <b>x</b>      |
| 9.1.4      | Дейност в полза на качеството ( проследяемост, и т.н.)  |               | <b>x</b>      |               |
| 9.1.5      | Принципи и пътища за микробна контаминация :<br><br>Превенция на рисковете (напр. : миене на ръце, подходящо работно облекло, и т.н.) | <b>x</b>      |               |               |
| 9.1.6      | Инфекциозни болести: основни белези за наличие на инфекция  | <b>x</b>      |               |               |
| 9.1.7      | Принципи за лична хигиена на персонала и на пациентите  |               | <b>x</b>      |               |
| <b>9.2</b> | <b>Безопасност</b>  | <b>Ниво 1</b> | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
| 9.2.1      | Инструкции за безопасност за всеки апарат   |               | <b>x</b>      |               |
| 9.2.2      | Инструкции за безопасност на помещенията и при движение   |               | <b>x</b>      |               |
| 9.2.3      | Инструкции за безопасност на продуктите   |               | <b>x</b>      |               |
| 9.2.3      | Инструкции за безопасност при възникване на проблемни ситуации  |               |               | <b>x</b>      |

| <b>D10</b> | <b>Оказване на първа помощ</b>  | <b>Ниво 1</b> | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
|------------|---|---------------|---------------|---------------|
|            | <i>Подготовка, осигурявана от акредитирани институции в съответствие с националното законодателство :Франция – PSC1</i>                 |               |               |               |
| 10.1       | <u>Защита</u> : защита, спешно освобождаване от апаратурата, сигнал за тревога за потребителите   |               | <b>x</b>      |               |
| 10.2       | <u>Тревога</u>  |               | <b>x</b>      |               |
| 10.3       | <u>Жертвата се задушават</u> : освобождаване на въздушно пространство за възрастните и децата, частична обструкция на въздушните пътища |               | <b>x</b>      |               |
| 10.4       | <u>Жертвата кърви обилно</u> : местна компресия, кървене от устата, носа или друго място  |               | <b>x</b>      |               |
| 10.5       | <u>Жертвата е в безсъзнание</u> : поставя се в странично безопасно положение  |               | <b>x</b>      |               |

|      |   |  |   |  |
|------|---|--|---|--|
| 10.6 | Жертвата не диша : Исърдечно-дихателна реанимация – за възрастни, външен автоматичен дефибрилатор – за деца и бебета                                |  | x |  |
| 10.7 | Жертвата се оплаква от прилошаване  |  | x |  |
| 10.8 | Жертвата се оплаква след травма : дълбока рана, лека рана, изгаряне, особени изгаряния, травма на гърба, на врата и/или на главата, травма на крака |  | x |  |
| 10.9 | Жертвата се дави : изваждане от водата и реанимация   |  | x |  |

|             |  |           |           |           |
|-------------|--|-----------|-----------|-----------|
| <b>D11.</b> | <b>Чужд език</b>   | <b>A1</b> | <b>A2</b> | <b>B1</b> |
| <b>11.1</b> | <b>Посрещане на клиента на чужд език</b>   |           |           |           |
|             | Приемане на клиента (поздрав, приветстване с „добре дошъл”)<br><br>Представяне на клиента (име и презиме, професия)<br><br>Искане за представяне от страна на клиента (име, презиме, националност) | x         |           |           |

| <b>Допълнителен модул за заведенията, които приемат чуждестранна клиентела</b> |   |           |           |           |
|--|---|-----------|-----------|-----------|
| <i>Предварително изискване : наличие на обучение по чужд език на ниво B1</i>   |   |           |           |           |
| <b>D11. –6</b>   | <b>Комуникация с клиента на чужд език</b>   |           |           |           |
| <b>11.2</b>  | <b>Обясняване на процедурата</b>  | <b>B1</b> | <b>B2</b> | <b>C1</b> |
|  | Наименование на процедурата, информация за нейната продължителност<br><br>Описание на процедурите и развитието на процедурата<br><br>Описание на ефекта от процедурата<br><br>Съвети за жестове и позиция на тялото<br><br>Представяне на указанията за безопасност |           | x         |           |
| <b>11.3</b>  | <b>Отговаряне на потребностите на клиента</b>   | <b>B1</b> | <b>B2</b> | <b>C1</b> |
|  | Получаване на информация за неговите потребности с разпитване („как се чувствате ?”, „достатъчно ли Ви е топло?”, „жаден ли сте ?”, „желаете ли да смените халата си ?”,...)<br><br>Предлагане на дадена услуга (смяна на халата, чаша вода,...)                    |           | x         |           |
| <b>11.4</b>  | <b>Наблюдение и разпитване на клиента по време на процедурата</b>   | <b>B1</b> | <b>B2</b> | <b>C1</b> |
|  | Задаване на адекватни въпроси, подходящи за ситуацията, с цел откриване на евентуален риск от инцидент  |           |           | x         |

|             |   |           |           |           |
|-------------|---|-----------|-----------|-----------|
| <b>11.5</b> | <b>Консултиране на клиента по отношение на хигиената на живот</b> | <b>B1</b> | <b>B2</b> | <b>C1</b> |
|             | Съвети за позиция на тялото                                       |           |           | <b>x</b>  |
|             | Съвети за правилно хранене  |           |           |           |
|             | Съвети и противопоказания за активна физическа дейност            |           |           |           |

|             |  |               |               |               |
|-------------|--|---------------|---------------|---------------|
| <b>D12</b>  | <b>От профилактиката и възпитанието към промоция на здравето</b>   |               |               |               |
| <b>12.1</b> | <b>Основни понятия</b>   | <b>Ниво 1</b> | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
|             | Дефиниции : здравеопазване, болести, хронически болести, продължителност на живота, съпротивителни сили    | <b>x</b>      |               |               |
|             | Превенция  |               |               |               |
|             | Промоция на здравето   |               |               |               |
|             | Национални планове за обществено здравеопазване : хранене, спокойно стареене, физическа дейност            |               |               |               |
|             | Хартата от Отава   |               |               |               |
|             | Правата на пациента в Европа   |               |               |               |
| <b>12.2</b> | <b>Здравно образование на пациента и обгрижване на пациента</b>  | <b>Ниво 1</b> | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
|             | <u>Улесняване на ежедневието на пациента в зависимост от неговата патология :</u>                          |               | <b>x</b>      |               |
|             | Здравно образование, възможно адаптиране към болестта, поддържане на автономност, борба с евентуални мании |               |               |               |
|             | Съвети за позиция, работа и стимулиране на мобилността, съвети и противопоказания за физическа активност   |               |               |               |
|             | Указания за правилно хранене   |               |               |               |

| <b>Допълнителен модул за „изпълнители на термални процедури” с възходящо йерархично развитие</b> |   |               |               |               |
|--|---|---------------|---------------|---------------|
| <b>D13.</b>  | <b>Правила за въвеждане на стажанти в практическата дейност</b> |               |               |               |
| <b>13.1</b>  | <b>Прием на стажанта</b>  | <b>Ниво 1</b> | <b>Ниво 2</b> | <b>Ниво 3</b> |
|  | <u>Информация, която следва да му бъде предоставена :</u>       |               |               | <b>x</b>      |
|  | Представяне на структурата (основни дейности, органиграма)      |               |               |               |
|  | Обиколка на заведението   |               |               |               |

|             |  |        |        |          |
|-------------|--|--------|--------|----------|
|             | <p>Особени правила (безопасност, хигиена, конфиденциалност)</p> <p>Определяне рамката на стажа (часови график, цели)</p>   |        |        |          |
| <b>13.2</b> | <b><i>Роля на „термалния агент“ (в качеството на ръководител) по отношение на стажантите</i></b>   | Ниво 1 | Ниво 2 | Ниво 3   |
|             | <p><u>Основни правила :</u></p> <p>Да се представи като ресурсно лице, да бъде на разположение, да бъде търпелив, да изслушва, да стимулира откровеността на стажанта, да способства за неговата автономност</p> <p><u>Предаване на знанията :</u></p> <p>Обясняване (на теория) и показване (на практика), наблюдаване, анализиране</p> |        |        | <b>x</b> |
| <b>13.3</b> | <b><i>Оценка</i></b>   | Ниво 1 | Ниво 2 | Ниво 3   |
|             | <p>Контрол и оценка : определения, характеристика, различия</p> <p>Таблица за оценка : оценявани цели, критерии за оценка, показатели за успех</p>   |        |        | <b>x</b> |

## Заклучение

Изработването на европейския сертификат за изпълнители на термални процедури се основава преди всичко на становище от педагогическо естество. Според него относно областите от знания трябва да се изработи справочник на знанията, а не програма за обучение (вж. Глава 5).

Всеки един от педагогическите екипи ще изработи програма въз основа на справочника на знанията. Превръщането на СЗ в програма ще се осъществи чрез „контекстуализация” на компетентностите.

Самият факт, че този сертификат първоначално няма да се основава на програма за обучение, а само на справочници, е фактор, който благоприятства европейското измерение на сертификата. Все още е прекалено нереалистично да се мисли, че длъжностите, начините на организиране на труда и изискванията по отношение на компетентностите за една и съща професия могат да бъдат еднакви в различните европейски страни. Всеки сертификат с европейски обхват трябва да бъде достатъчно гъвкав, за да отчита националните особености, но и да е достатъчно добре рамкиран, така че да позволява професионална мобилност.

В рамките на проекта по програма Леонардо да Винчи се следва такъв подход, че да се позволи изграждането на европейско пространство за професионално сертифициране.



## Библиография

### **Българска библиография:**

Владева, Л. и кол., Справочник на българските минерални води, Ст.З., Н. и Т., 2002 (Vladeva, Indicateur de eaux minerales bulgares, 2002)

Държавната агенция по туризма, 2007 г., (Agence Nationale de Tourisme, 2007)  
<http://www.tourism.government.bg/bg/stat.php?menuid=3&id=3;>

Караколев, Д., Основи на балеолечението, С., М. И Ф., 1984, (Karakolev, Bases de la balneotherapie, 1984)

Кръстева, Д., В.Едрева, Балнеолечение, водолечение, калолечение, С.ы Ирвай, 2000, (Krasteva, Edreva, Balneotherapie, hydrotherapie, therapie par boue, 2000)

### **Френска библиография:**

Доклад за термализма във Франция, представен от Пиер ДЕЛОМЕНИ, Главен инспектор посocialни грижи (Доклад № 2000119, октомври 2000 г.)

Термализмът и общественото здраве: към нови цели. Бяла книга, издадена от Националния съвет на лицата, стопанисващи балнеоложки заведения. Февруари 2008 г.

Доклад от април 2008 г. на Висшия здравен орган. <http://www.has-sante.fr>

### **Румънска библиография:**

Румънска академия – Тълковен речник на румънския език, 2-ро издание, Издателство Енциклопедичен свят, Букурещ, 1998 г.

Класификация на длъжностите в Румъния, Министерство на труда, на семейството и на равните възможности, 2007 г.

Актуални проблеми на търсенето на работна ръка в контекста на присъединяването на Румъния към Европейския съюз – Фаза I, Национален институт по научни изследвания и туризъм, Букурещ, 2006 г.

Актуални проблеми на търсенето на работна ръка в контекста на присъединяването на Румъния към Европейския съюз – Фаза II, Национален институт по научни изследвания и туризъм, Букурещ, 2006 г.

Актуални проблеми на търсенето на работна ръка в контекста на присъединяването на Румъния към Европейския съюз – Фаза III, Национален институт по научни изследвания и туризъм, Букурещ, 2006 г.

### ***Библиография, свързана с инженеринга на обучение***

Guy Le Boterf, De la compétence à la navigation professionnelle, Paris, Editions d'organisation, 1997  
Ги льо Ботерф, От компетентността до професионалната навигация, Париж, Editions d'organisation, 1997

Guy Le Boterf, L'ingénierie des compétences, Paris, Editions d'organisation, 1998  
Ги льо Ботерф, Инженерингът на компетентностите, Париж, Editions d'organisation, 1998

Revue de l'Education permanente, N°135/1998-2  
Журнал на непрекъснато образование, N°135/1998-2

Revue BREF du CEREQ (centre d'études et de recherches sur les emplois et qualifications), Champ professionnel, emploi-type et compétences, N° 254, juillet 2008.

Бюлетин BREF на CEREQ (Център за изследвания и проучвания върху длъжности и квалификации), Професионално поле, типова длъжност и компетентности, N° 254, juillet 2008

Revue BREF du CEREQ (centre d'études et de recherches sur les emplois et qualifications), Des emplois plus qualifiés, des générations plus qualifiées, vers une modification des normes de qualification. N°252. Mai 2008.

Бюлетин BREF на CEREQ (Център за изследвания и проучвания върху длъжности и квалификации), По-квалифицирани длъжности, по-квалифицирани поколения, към модификация на нормите за квалификация. N°252. Mai 2008.

Revue BREF du CEREQ (centre d'études et de recherches sur les emplois et qualifications), La construction de l'Europe de la compétence. Réflexions à partir de l'expérience française. N°244. Septembre 2007.

Бюлетин BREF на CEREQ (Център за изследвания и проучвания върху длъжности и квалификации), Създаването на Европа на компетентността. Размисли, споделени от френския опит. N°244. Септември 2007.

### ***Библиография, свързана с СЕС (Европейска квалификационна рамка за обучение през целия живот) и ECVET (Европейска система за набиране и пренасяне на кредитни пунктове)***

Document de présentation du Cadre européen des certifications pour l'éducation et la formation tout au long de la vie (CEC Déclaration du parlement européen et du conseil en date du 23 avril 2008  
Документ на презентация на Европейска квалификационна рамка за обучение през целия живот (СЕС Декларация от съвет на Европейския парламент от 23 април 2008г. )

Vers un cadre européen des certifications professionnelles pour la formation tout au long de la vie  
Bruxelles, 8/7/2005

Към европейска квалификационна рамка за обучение през целия живот, Брюксел, 8/7/2005

Dossier « approches européennes des systèmes (de transfert) d'unités capitalisables pour la FEP.  
CEDEFOP. Isabelle le Mouillour. Luxembourg. Office des publications officielles des Communautés  
européennes. 2006.

Досие „Европейски подходи към системата (за прехвърляне) на кредити за ПОО /FEP- Formation  
et enseignement professionnels/. ЕЦРПО =CEDEFOP (**Centre européen pour le développement de  
la formation professionnelle**). Изабел ле Мойюр. Службата за официални публикации на  
Европейските общности. 2006

Net.doc. N°27 (revue du CEREQ). Crédits d'apprentissage européens pour la formation et  
l'enseignement professionnel (ECVET). Annie Boudier. Jean Louis Kirsh. Août 2007.

Net.doc. N°27 (журнал на CEREQ - Център за изследвания и проучвания върху длъжности и  
квалификации. ). Европейска кредитна система за обучение и образование. (ECVET). Ани Буде.  
Жан Луис Кирш. Август 2007

### ***Библиография, свързана с инженеринга на дипломи***

Projet Léonardo « Professionnalisation durable » dont l'objectif est d'élaborer une méthode de  
construction commune de diplôme professionnels et de l'appliquer concrètement à deux diplômes, le  
BTS de responsable d'hébergement et le diplôme de Technicien logistique en approvisionnement et  
distribution.

Проект Леонардо „Устойчива професионализация“, чиято цел е да изработи метод на общ  
инженеринг на професионални дипломи и да го приложи конкретно две дипломи, BTS **brevet de  
technicien supérieur** за управител на хотел и диплома за Technicien logistique approvisionnement  
et distribution.

## Речник

### • БАЛНЕОТЕРАПИЯ

Съвкупността от балнеолечебни процедури и грижи, извършвани чрез бани, независимо от вида на водата, използвана за баните.

### • ВАЛИДИРАНЕ НА ПРИДОБИТОТО ЧРЕЗ ОПИТА

Този процес се състои в оценяване и признаване на цяла гама от знания, умения и компетенции, придобити от лицето през живота му в различни ситуации, като например по време на обучение, на работното място или в свободното време.

### • ДЕЙНОСТ

Логично свързана последователност от задачи, които извършва специалистът за изпълнението на конкретна цел. Използваната в Справочника на професионалните дейности схема за определянето на дейностите е такава, че за една длъжност броят на дейностите може да достигне до 5-6.

### • ДЛЪЖНОСТ

Длъжността представлява съвкупност от професионални дейности и задачи за постигането на дадена професионална цел. Изпълнението им е поверено само на един човек. Една и съща длъжност може да има разновидности в зависимост от професионалните организации, които са ги създали, или в зависимост от областите, в които се практикува.

### • ЕВРОПЕЙСКА СЕРТИФИКАЦИОННА РАМКА

ЕСР е второто направление на образователната политика на Европейския съюз след Болонския процес. ЕСР има за цел да :

- Осигури по-голяма прозрачност на професионалната квалификация в Европа;
- Благоприятства международната мобилност на учащите и работещите.

ЕСР е разделена на 8 нива, които покриват всички придобити по време на образователния процес знания и умения, независимо дали става въпрос за основно, за професионално обучение и образование или за висше образование.

Приетите на 23 април 2008 г. препоръки на 32-та министри на професионалното образование и обучение целят да мотивират държавите членки да приравнят сертификациите си към 8-те нива на рамката до 2012 г.

### • ECTS (ДЕФИНИЦИЯ)

ECTS е съкращението от « European Credit Transfer and Accumulation » (Европейска система за трансфер и натрупване на учебни кредити).

ECTS е мерна единица за обема работа, извършена от учащия в зависимост от образователните цели на съответната учебна програма (за семестър или академична година), които трябва да

бъдат постигнати за определен период от време и на определено ниво. По правило за един семестър се дават 30 ECTS. Тези кредити трябва да бъдат разпределени между образователните единици, предвидени за изучаване в рамките на семестъра.

ECTS е мерна единица за обема работа, извършена от учащия; с ECTS се измерва всяка учебна дейност, която трябва да бъде извършена за постигане на образователните цели: присъствие на лекции, практическа дейност, събиране на информация, самостоятелна работа, подготовка за изпити и др. ECTS не се дават единствено съответно на тежестта напредполаганата работа в рамките на дадена образователна единица, а и заради относителното ѝ значение спрямо останалите.

ECTS беше замислена така, че да дава възможност да се признаят натрупаните знания и умения по време на стаж в чужбина, в друг университет или в предприятие.

ECTS се натрупват и прехвърлят от една страна в друга.

### • ЗАДАЧИ

Комплекс от действия, извършвани от даден професионален кадър при осъществяване на дадена дейност. Използвания термин в системата е обширен и обхваща около двадесетина задачи за едно и също работно звено. Изборът на този обхват се основава на факта, че в следваната методология компетенциите са отделени от задачите, като в контекста на обширните проблеми в сферата на труда компетенциите не могат вече да бъдат твърде тесни и фокусирани изключително върху уменията, а напротив – тематичната сфера на компетенции следва да бъде по-широка и всеобхватна, като се акцентира не върху работата като такава, а върху конкретното действие и дори върху реакцията.

### • ЗАНАЯТ, ПРОФЕСИЯ

Занаятът представлява съвкупността от всички дейности, чието изпълнение води до постигането на една обща цел, и които са групирани според общите им технически характеристики.

Всеки занаят предполага притежаването на определени знания, специфични умения и професионални качества, които се придобиват постепенно, като се започва от най-лесното ниво и се стигне до най-сложното. Практикуващите дадена професия могат да бъдат начинаещи, професионалисти, утвърдени специалисти или експерти.

Според G.Le Boterf (2000 г.) обикновено занаятът се дефинира с 4 големи характеристики:

- Корпус от предимно технически знания и умения;
- Съвкупност от морални норми, специфични за общността, към която принадлежи (напр. Счетоводителите се ръководят от определени счетоводни принципи);
- Идентичност, която позволява на практикуващия да определи мястото си в обществото („аз съм секретарка“, „аз съм инженер“ и др.);
- Възможност за задълбочаване на знанията и уменията чрез натрупването на опит (learning by doing).

Понятието „занаят“ обаче се разви заедно със социално-икономическия контекст и достигна до определена професионализация на длъжностите, заедно с развитието на третичния сектор на икономиката и повсеместното налагане на информационните технологии, като постепенно се разми в полза на понятието „професия“ или на понятието „длъжност-тип“. Справочниците за занаяти бяха заменени от справочници за професионалните дейности, които много по-добре отразяват многообразието на работните места.

## • ЗНАНИЯ

Знанието е „обективизирано” познание; това са данни, понятия, процедури и методи, които съществуват „извън онзи, който ги познава”, и които като цяло са записани в различни трудове.

В Справочника на професионалните дейности се прави разграничение между следните 4 вида знания:

- Концептуални или теоретични знания;
- Процедурни или методологически знания;
- Практически знания;
- Знания за осъществяване на контакт (комуникативни).

## • ИЗПЪЛНИТЕЛ НА ТЕРМАЛНИ ПРОЦЕДУРИ (ТЕРМАЛЕН АГЕНТ)

Дефиниция, възприета в рамките на проекта: „Термалният агент е лице, което е пряк участник в лечебно-оздравителния и/или рекреационния процес и което предоставя дейности, услуги, действия на пациентите/клиентите, съгласно предписаните / желаните процедури, дадени от медицинския персонал или според оперативните методи в балнеологичните заведения – болници, рехабилитационни центрове и балнеохотели, таласотерапевтични заведения, СПА центрове, СПА хотели”.

## • ИНЖЕНЕРИНГ НА ОБУЧЕНИЕТО

Съвкупността от инженерни методи, приложими в областта на обучението. Основната цел на анализа е организация или служба. Инженерингът на обучението представлява съвкупност от методи, инструменти, подходи, които целят:

- Анализ на проблематиката на човешките ресурси в дадена организация на труда;
- Преобразуване на тази проблематика в потребност от обучение;
- Определяне на условията, при които това обучение ще отговори на потребностите;
- Оценяване дали предприетите действия са оказали желан ефект върху проблематиката;
- Нанасяне на корекции, при необходимост.

## • КЛИЕНТ

В различните балнеолечебни заведения за обозначаване на ползвателите на услугите се използват различни термини: пациент/клиент, потребител, бенефициент, болен, клиент. В почти всички СПА центрове е прието наименованието „клиент”. Като се имат предвид затрудненията на повечето балнеологични заведения да намират нови източници на финансиране, терминът „клиент” вече е прието да се използва дори за лица, чийто престой е поет от системата на социалното осигуряване, именно за да се подчертае тази тенденция и да се оправдае развитието на компетенциите в рамките на длъжността „изпълнител на термални процедури” („термален агент”).

## • КОМПЕТЕНТНОСТ

Способността на индивида да мобилизира напълно съзнателно собствените си ресурси (концептуални и практически знания, придобити от опит или чрез обучение, поведение, физическа и психическа енергия), както и околните ресурси (документална база данни, материали и др.) с цел постигане на точно определен резултат.

## • КРЕНОТЕРАПИЯ

Идва от гръцката дума „kréné” означаваща извор. Кренотерапията е медицинско лечение с изворни води;

Синоним на балнеотерапия или термализъм.

#### • ЛЕЧЕБНИ (ТЕРАПЕВТИЧНИ) ПРОДУКТИ

Процедурите, практикувани в заведенията, изискват естествени ресурси, което всъщност е основата на термализма. Тези ресурси могат да бъдат: минерални води, кал, тиня, солени разтвори, водорасли. В Справочника за професионалната дейност тези средства имат общото наименование „лечебни продукти“.

#### • МОСТ, ПРЕХОД

„Мостът“ (преходът) е средството, използвано за установяване на съответствията между две различни, но близки и на еднакво ниво (от ЕСП) сертификации. В рамките на проекта за термални агенти „THERM“ бяха определени два вида „мостове“:

- Еквивалентност на сертификационните единици (една СЕ от сертификат 1 съответства на една СЕ от сертификат 2);
- Облекчаване на обучението (притежаването на сертификат 1 дава право да се намали продължителността на обучение за получаване на сертификат 2).

#### • НЕФОРМАЛНО ОБУЧЕНИЕ

Обучение, интегрирано в планирани, непряко назовани като обучение дейности (от гледна точка на цели, продължителност и вложени ресурси), но в което е включена значителна част учене. Неформалното обучение е осъзнат от учащия процес и обикновено не води до сертифициране.

#### • ОБУЧИТЕЛНА ПРОГРАМА

Програмата представлява съвкупността от познания, които преподавателят или учителят трябва да предаде на обучаваните. Въз основа на програмата преподавателят изгражда педагогическата схема на работа в зависимост от специфичните особености на учащите и времето, в което разполагат за учене. Задължение на всеки учител е във възможно най-голяма степен да изпълни програмата.

#### • ОПЕРАТИВЕН МЕТОД

Съвкупността от всички операции, които трябва да бъдат извършени в определен ред, за да бъде изпълнена конкретна задача. Всяко заведение има свои собствени оперативни методи, което е и основната причина за особеността му. В практиката обикновено оперативен метод и процедура се използват като синоними. В Справочника на професионалните дейности оперативният метод представлява съвкупността от операции, които трябва да изпълнява изпълнителят на термални процедури, докато извършва процедурите или настройва апаратурата

#### • ПРЕДПИСАНА РАБОТА

Всички дейности, описани в длъжностните характеристики, в описанията на функциите, в наръчниците за процедурите, в предписанията на началниците към подчинените им. Справочникът за професионалната дейност формализира предписаната работа. По своята същност предписаната работа до известна степен се различава от реално извършваната такава.

#### • ПРЕДПИСАНИЕ (ПРОЦЕДУРЕН КАРТОН)

Изготвен от лекар документ, в който се определя видът на процедурите, тяхната локализация и параметри.

#### • ПРОЦЕДУРА

Процедурата представлява стандартизирана последователност от операции и жестове, които трябва да бъдат извършени при извършването на процедурата, за да бъдат спазени „златните правила“. Процедурите са формализирани. Вж. „оперативен метод“.

### • РАМКА НА ЕСП (МЕТА-РАМКА)

По своята същност Европейската рамка е мета-рамка.

*”Мета-рамката може да се възприема като средство за приравняване на сертификационните рамки, а така и на самите сертификати, обвързани с тях. Основната цел на мета-рамката е да даде сигурност при уеднаквяването на сертификациите в различните държави и професионални сектори, като се определят оперативни принципи за осигуряване на качеството, както и за предоставяне на насоки и информация и механизми за прехвърлянето и натрупването на кредити с цел постигане на по-голяма прозрачност, необходима на национално и секторно ниво, както и за изпълнението на международния план”.<sup>1</sup>*

### • РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Това са целите, набелязани от учителя в началото на обучението и реализирани в края на обучението.

### • РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕТО

Резултатите от ученето, съдържанието на онова, което обучаваният знае, разбира и е способен да възпроизведе в хода на обучителния процес. На европейско ниво за резултатите от ученето се използват термините « knowledge » (знание), « skill » (умение) et « competence » (компетенция).

### • РЕСУРСИ

Съвкупността от материалните и нематериални средства, които специалистът мобилизира при използването на компетенциите си. Ресурсите са 2 вида: собствени, или присъщи на индивида (знания, опит и др.) и такива, които зависят от средата (оперативни методи, оборудване, колеги и др.). В контекста на протичащите дълбоки промени в производствената система, компетентният специалист вече не овладява и не усвоява всичките му необходими ресурси, тъй като те вече са твърде разнообразни, сложни и преди всичко постоянно променящи се. Във все по-голяма степен компетентността на професионалистите се измерва със способността им да мобилизират външните ресурси (тези, които зависят от средата).

### • САМОСТОЯТЕЛНО ОБУЧЕНИЕ

Обучение в резултат на извършването на рутинни всекидневни дейности, свързани с работата, семейството или свободното време. Този процес не е нито организиран, нито структуриран (от гледна точка на цели, продължителност и вложени ресурси). До голяма степен самостоятелното обучение не е целенасочено и осъзнато като такова от страна на учащия. Обикновено не води до сертифициране.

### • СЕРТИФИКАЦИОННО ОЦЕНЯВАНЕ

Сертификационното оценяване е първият етап от сертифицирането, който предхожда етапа на валидирането от страна на компетентната инстанция. Като цяло това оценяване се извършва от педагогическия екип. То се базира на норма за оценяване, валидирана от компетентната инстанция. Нормата за сертифициране на изпълнителя на термални процедури (термалния агент) е съставена от :

- Справочник за сертифициране (съвкупност от критерии за изисквания);
- Описание на сертификативните единици (съвкупност от форми на изпитване).

---

<sup>1</sup> Брюксел, 8/7/2005, SEC(2005) 957, работен документ на Комисията “Европейска сертификационна рамка за професионално обучение през целия живот”.



Обучителното оценяване се характеризира с крайната си цел, а сертифицирането на компетенциите се прави от инстанция.

#### • СЕРТИФИКАЦИЯ:

Формалният резултат от процеса на оценяване и валидиране, който се получава, когато съответната компетентна институция установи, че вследствие на ученето дадено лице е усвоило знания и умения, отговарящи на определена норма. Под сертификация трябва да се разбира едновременно и процесът на „оценяване и валидиране“, и крайният продукт, „сертификатът“.

#### • СЛЕДСТВИЯ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Това са придобитите по време на обучението знания и умения, които са били реинвестирани в нов начин на работа, в нови компетенции в рамките на изпълнението на професионалните дейности.

#### • СПА

Луксозните възстановителни центрове в градовете, където се предлагат разнообразни козметични процедури. Това не са медицински или парамедицински процедури, за разлика от тези при таласотерапията и балнеолечението.

Хидромасажните вани тип джакузи, известни повече само като джакузи, наречени на името на откривателя на първата от тях през 1968 г.

Сред различните хипотези за етимологичния произход на понятието СПА за отбелязване е тази за „бликащ извор“ от латинското *sparsa*. През XII в. терминът прекосява Ла Манша и преминава в английския език като „балнеоложки курорт. Близко до Йоркшир е открит СПА извор, който доктор Тимъти Брайт нарича през 1596 г. « The english Spaw » (Английският СПАУ), откъдето изглежда идва общото наименование СПА. Широко разпространено обаче е и вярването, че СПА е римски акроним на « *sauna per aquam* (процедури чрез вода). Най-вероятно става въпрос за създаване впоследствие на измислен акроним. .

#### • СПРАВОЧНИК

Справочникът е документ, който съдържа референции, тоест данни, към които се обръща за справка индивидът при изпълнението на определена дейност. Например: за да изготви част от обучителната си програма, обучаващият трябва да се позове на Справочника на професионалните дейности, за да даде смисъл на обучението.

Понятието „справочник“ се противопоставя на понятието „програма“. При изготвянето на програмата се следва педагогическият подход по съдържание (типичен обучителен подход), а при справочника се следва подходът чрез компетентностите.

#### • ТАЛАСОТЕРАПИЯ

Таласотерапията е използването, под лекарско наблюдение и с превантивна или лечебна цел, на благотворното влияние на морската среда: морска вода, морска кал, водорасли, пясък и други субстанции, извлечени от морето. Балнеотерапията, която използва сладка или обикновена вода, се причислява към грижите за красота (Номенклатура на длъжностите във Франция 93.0L). Институтите по таласотерапия се ръководят от окръжно писмо от 6 юни 1961 г., а дейността на центрове за рехабилитация и функционална реадaptация – от указа от 9 март 1956 г.

- **ТЕРМАЛИЗЪМ**

Гръцкият термин „thermae” означава топлина. Именно от него произлиза думата „термализъм”. Термализмът или „кренотерапията” обединява съвкупност от лечебни, медицински, вътрешни и външни процедури, при които се използва единствено изворна вода и нейните деривати – пара, газ и лечебна кал.

- **ТЕХНИЧЕСКИ ФИШ ИЛИ ТЕХНИЧЕСКО УПЪТВАНЕ**

Основен документ, който се отнася до функционирането на даден апарат или инструмент.

- **ТИПОВА ДЛЪЖНОСТ**

Подобните длъжности могат да бъдат групирани в едно семейство, което се нарича “типова длъжност”. Типовите длъжности не зависят от организациите и районите. Длъжности на пазара на труда са типови длъжности.

- **УЕЛНЕС**

Означава „благосъстояние”. Постигането му е основната цел на предоставяните от СПА центрове услуги.

- **ФОРМАЛНО УЧЕНЕ**

Учение, което се осъществява по организиран и структуриран начин (в учебно заведение/заведение за обучение или на работното място) и изрично определено като учене (от гледна точка на цели, продължителност и вложени ресурси). Формалното учене е осъзнат от учащия процес; обикновено завършва със сертифициране.

- **ФОРМАТИВНО ОЦЕНЯВАНЕ (ОЦЕНЯВАНЕ С ОБУЧИТЕЛНА ЦЕЛ)**

Формативното оценяване се извършва от обучителя с цел да помогне на учащия сам да оцени знанията и умения си и да открие силните си страни. Крайната цел на този вид оценяване е оказването на помощ.



# Therm

# Therm

## ОРГАНИЗАЦИИ ПАРТНЬОРИ И ЛИЦА ЗА КОНТАКТ:



ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ "Н. РИЛСКИ" - БЛАГОЕВГРАД (Вносител на проекта)  
доц. д-р Георги ГЕОРГИЕВ  
[glgeorgiev@abv.bg](mailto:glgeorgiev@abv.bg); ++359 738 85952  
доц. д-р Преслав ДИМИТРОВ  
[preslav.dimitrov@mail.bg](mailto:preslav.dimitrov@mail.bg); ++359 888 796 605



БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ ПО БАЛНЕОЛОГИЯ И СПА-ТУРИЗЪМ  
Стефан ШАРЛОПОВ  
[office@bubspa.org](mailto:office@bubspa.org)  
д-р Цветелина КЪНЕВА  
[drkaneva@abv.bg](mailto:drkaneva@abv.bg); ++359 888 783 872



GIP FIPAG (Координатор)  
Jean-Noël PACHOUD  
[jean-noel.pachoud@ac-grenoble.fr](mailto:jean-noel.pachoud@ac-grenoble.fr); ++33 622 973 069



GRETA SAVOIE  
Jean PUGIN  
[jean.pugin@ac-grenoble.fr](mailto:jean.pugin@ac-grenoble.fr); ++33 681 689 619



THERMES NATIONAUX D'AIX LES BAINS  
Philippe PLAT  
[pplat@thermaix.com](mailto:pplat@thermaix.com); ++33 479 353 850

FEDERATION THERMALE ET CLIMATIQUE RHONE ALPES  
Didier LELOSTEC  
[rhonalpthermal@yahoo.fr](mailto:rhonalpthermal@yahoo.fr); ++33 479 357 692



SHARK 2001 EOOD  
Vesséla HADJIEVA  
[vess\\_mh@yahoo.com](mailto:vess_mh@yahoo.com); ++359 899 103 434



INSTITUT DE PRATIQUE SOCIALE (SAPI)  
Prof.assoc.dr. Nelly PETROVA-DIMITROVA  
[sapi@sapibg.bg](mailto:sapi@sapibg.bg); ++359 2 852 4713



UNIVERSITE DE MEDICINE ET PHARMACIE "GR. T. POPA", IAȘI  
Dr. Dan ZAHARIA  
[dan.zaharia@bioinginerie.ro](mailto:dan.zaharia@bioinginerie.ro); ++40 723 218 004  
Mariana ROTARIU  
[rotariu29@yahoo.com](mailto:rotariu29@yahoo.com); ++40 723 133 560



ASSOCIATION PARTENER – LE GROUPEMENT D'INITIATIVE POUR LE DEVELOPPEMENT LOCAL  
Catalin ILASCU  
[catalin@asociatia-partener.ro](mailto:catalin@asociatia-partener.ro); ++40 722 586 225



ORGANISATION PATRONALE DE TOURISME BALNEAIRE DE ROUMANIE (OPTBR)  
Georgéta Rodica PENCEA  
[rodica\\_pencea@yahoo.com](mailto:rodica_pencea@yahoo.com); ++40 741 222 922

PRO INNOVATION (Оценител)  
Dr. Anne ROESGEN  
[anne.roesgen@proinnovation.de](mailto:anne.roesgen@proinnovation.de); ++49 172 696 9189

# Therm

# Therm